Зорица Вукајловић • Катарина Радосављевић
Ивица Жупањац • Јасмина Стојковић

Радна свеска

уз граматику за четврти разред основне школе

АрхиКњига

РАДНА СВЕСКА 4

уз граматику за четврти разред основне школе

ФОНДАЦИЈА АЛЕК КАВЧИЋ — Редакција Фондације „Алек Кавчић”

Аутори: Зорица Вукајловић, Катарина Радосављевић, Ивица Жупањац и Јасмина Стојковић

Рецензенти: др Марина Токин, доцент на Филозофском факултету Универзитета у Новом Саду, Одсек за српску књижевност

Жанка Селаковић, професор разредне наставе, ОШ „Стеван Чоловић”, Ариље

Драгана Вучен, професор разредне наставе, ОШ „Младост”, Нови Београд

Главни уредник: Крста Поповски

Уредник: Ана Ћешић

Илустрације: Горан Витановић

Фотографије: Alek Kavcic Foundation USA (Shutterstock), Wikipedia Commons

Лектура и коректура: Милана Поучки

Ликовни уредник: Слађана Николић

Дизајн и прелом: Слађана Николић

Издавач: АрхиКњига д. о. о.
Љубостињска 2, Београд

За издавача: Оливер Кавчић

Штампа: Штампарија Дунав. д. о. о., Земун

Тираж: 20.000

Прво издање, 2026.

ISBN 978-86-6130-087-5

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

37.016:821-82(075.2)(076.1)

РАДНА свеска 4 : уз Читанку за четврти разред основне школе / Зорица Вукајловић ... [и др.] ; [илустрације Горан Витановић]. - 1. изд. - Београд : АрхиКњига, 2026 (Земун : "Дунав"). - 90 стр. : илустр. ; 29 cm

Насл. стр. приштампаног текста : Радна свеска : уз граматику за четврти разред основне школе / Зорица Вукајловић ... [и др.]. - Текст ћир. и лат. - Тираж 20.000.

ISBN 978-86-6130-087-5

1. Вукајловић, Зорица, 1964- [аутор] 2. Радна свеска

COBISS.SR-ID 185078025

Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије одобрило је овај уџбеник за употребу у школама решењем број:
650-02-00090/2025-07 од 5. 1. 2026. године.

Copyright © Фондација „Алек Кавчић”, Београд, 2026.

Садржај

УЧИМ ДА ПИШЕМ ПРАВИЛНО

Понављамо: Писање великог слова 6
Употреба и писање имена становника држава и насеља 7
Употреба и писање назива улица и тргова 8
Употреба и писање великог слова у називима институција, предузећа, установа и манифестација 9
Устаљена и посебно наденута имена животиња 10
Употреба и писање имена историјских догађаја и личности 11
Понављамо: Писање бројева и скраћеница 12
Употреба и писање вишечланих бројева 13
Понављамо: Наводници, управни и неуправни говор 14
Управни говор III модел 15
Писање разгледнице и писма 16
Писање заменице Ви из поштовања 17
Понављамо: Писање сугласника ј и писање речце не уз глаголе, именице и придеве 18
Употреба и писање с/са уз заменице 19
Писање речце *ли*, *је л'* и *јер* 20

СЛУЖБА РЕЧИ У РЕЧЕНИЦИ

Понављамо: Од слова до реченице 22
Промењиве и непромењиве речи 26
Субјекат и предикат 28
Допуњавање реченица предикатом 30
Објекат 32
Атрибут 34
Субјекат и објекат као групе речи 36
Прилошке одредбе за време, место и начин 38
ВЕЖБАМО службу речи у реченици 41
Реченице, врста и служба речи у реченици 43

ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА

Читам и разумем прочитано 1 46
Читам и разумем прочитано 2 49
Речи истог или сличног значења, а различитог облика 53
Читам и разумем прочитано 3 55
Играмо се речима 1 57
Описивање природе 58
Читам и разумем прочитано 4 59
Играмо се речима 2 62
Читам и разумем прочитано 5 64
Читам и разумем прочитано 6 69
Играмо се речима 3 71
Препричавање 73
Читам и разумем прочитано 7 74
Читам и разумем прочитано 8 78
Одређивање значења устаљених језичких израза 81
Описивање књижевног лика 83
Читам и разумем прочитано 9 84
Речи истог облика, а различитог значења 86
Читам и разумем прочитано 10 87
Наша прича 89

УЧИМ ДА ПИШЕМ ПРАВИЛНО

Понављамо
Писање великог слова

Писање вишечланих географских назива	У вишечланим географским називима **прва реч пише се великим почетним словом**, а остале речи малим, осим ако су властите именице.
Писање имена народа	Имена народа, њихових припадника и припадница пишу се **великим почетним словом**.
Писање наслова књига и часописа	Називи књига, часописа и новина пишу се **великим почетним словом**. При њиховом записивању користе се **наводници**. Ако се назив књиге или часописа састоји од више речи, великим почетним словом пише се прва реч и властита именица ако је саставни део назива књиге или часописа.
Употреба великог слова у писању назива празника	Називи празника пишу се **великим почетним словом**. Ако се назив празника састоји од више речи, онда се само прва реч пише великим словом, а остале речи малим уколико су заједничке именице. Ако је у називу празника друга реч властита именица, онда се обе речи пишу великим словом. Ако назив празника садржи број, може да се пише цифром или речима.

1. У празно поље упиши **+** ако је назив географског појма записан правилно или **–** ако је записан неправилно.

РЕКЕ		ПЛАНИНЕ		ЈЕЗЕРА		МОРА	
Јужна Морава		сува планина		Власинско језеро		Јонско море	
бели Дрим		Вршачке планине		ђердапско Језеро		јадранско море	
Црни Тимок		Гледићке планине		Палићко Језеро		Црно Море	

2. Поред тачно написаних назива школа, уметничких дела и празника упиши слово **Т**, а поред нетачних слово **Н**.

Основна школа „Стеван Чоловић”		Основна Школа „Стеван Чоловић”	
Позоришна представа „пепељуга”		Позоришна представа „Пепељуга”	
Нова Година		Нова година	
слика Косовка Девојка		слика „Косовка Девојка”	
Дан државности		Дан Државности	

Употреба и писање имена становника држава и насеља

1. Обој поља у којима су тачно написана имена држава и становника.

Данска – Данци	Мароко – мароканци
Русија – Руси	Бразил – Бразилци

2. У свакој колони заокружи слово испред тачног одговора.

Држава		Држава		Држава	
Народ Индије		Становник Холандије		Становница Шапца	
а)	Инди	а)	Холанђанин	а)	шапчанка
б)	Индијанци	б)	Холандез	б)	Шапчанка
в)	Индијци	в)	холанд	в)	Шабачка

3. Попуни табелу као што је започето.

Име насеља	Становници	Становник	Становница
Београд	Београђани		
Вршац			Вршчанка
Пирот	Пирођанци		
Краљево		Краљевчанин	

4. Препиши текст правилно писаним словима ћирилице.

На Олимпијским играма у паризу, 2024. године ватерполо репрезентација србије је у четвртфиналу победила грке, у полуфиналу американце, а у финалу хрвате. Тако је србија постала троструки узастопни олимпијски шампион.

_____

_____

_____

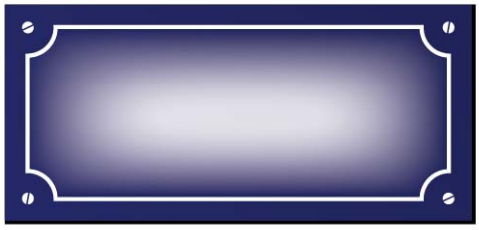
5. Прочитај реченице и заокружи две речи које треба написати великим словом.

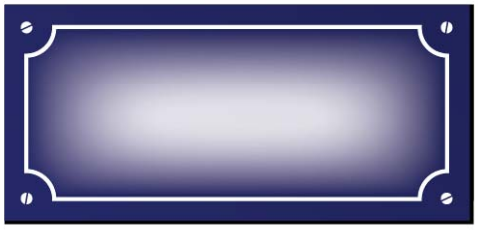
Моја тетка живи у француској. Њен муж је француз. Моји брат и сестра од тетке иду у француску школу где на француском језику прате наставу и уче.

Употреба и писање назива улица и тргова

1. У табле упиши назив улице, булевара или трга:

- у којој живиш;
- у којој се налази твоја школа.





2. У сваком пару заокружи тачно написан назив улице или трга.

Улица липа	Трг цара Лазара	Булевар деспота Стефана
Улица Липа	Трг Цара Лазара	Булевар Деспота Стефана
Трг Глумаца	Игманска улица	Улица краљевића Марка
Трг глумаца	Улица Игманска	Улица Краљевића Марка

3. Следеће реченице препиши правилно писаним словима латинице.

Музеј Михајла Пупина се налази у Идвору у улици Лоле Рибара број 47.

_____

_____

Народни музеј у Ваљеву се налази на Тргу Војводе мишића број 3.

_____

_____

Железнички музеј у Београду се налази у Немањиној Улици број 6.

_____

_____

Музеј у Пријепољу се налази у валтеровој улици број 35.

_____

_____

Употреба и писање великог слова у називима институција, предузећа, установа и манифестација

1. Допуни реченицу тако да тврдња буде исправна.

Називи институција, предузећа, установа и манифестација се пишу _____ почетним словом.

2. Подвуци називе институција које су правилно написане.

Народна скупштина Влада републике Србије Министарство Просвете

Министарство заштите животне средине Матица Српска

Министарство Здравља српска Академија наука и уметности

3. Штампаним словима ћирилице препиши правилно реченице.

Ученици основне школе „карађорђе" из тополе су посетили београдски сајам књига.

_____

_____

У Новом саду се одржава међународни пољопривредни сајам.

_____

_____

У шиду се налази галерија саве шумановића.

_____

_____

школа за музичке таленте се налази у ћуприји.

_____

4. Прочитај назив институције и на линијама објасни зашто су подвучене речи написане великим словима.

Завод за статистику Републике Србије

_____

_____

Устаљена и посебно наденута имена животиња

1. Оловком исправи правописне грешке:

мала сирена, капетан кука, девојчица хајди, дечак брзоноги, коњ бела грива, слика берачице, аладин из позоришне представе.

2. Смисли имена животињима са слика и запиши их.







пас _____ мачка _____ папагај _____

корњача _____ бодљикаво прасе _____

3. Препиши правилно реченице штампаним словима латинице.

Моји бака и дека имају краву шаруљу.

_____

Језеро крај моје куће је станиште лабуда гргура.

_____

Лик босоногог је створио Брана Црнчевић.

_____

4. Повежи имена јунака са њиховим коњима.

Марко Краљевић	Ђогин
Милош Обилић	Зеленко
војвода Момчило	Шарац
Дамјан Југовић	Ждралин
Бановић Страхиња	Јабучило

5. Осмисли и напиши три реченице у којима ће ликови бити животиње или твоји омиљени књижевни ликови.

_____

_____

_____

_____

Употреба и писање имена историјских догађаја и личности

1. Заокружи слова испред правилно написаног назива историјске личности.

а) кнегиња Љубица б) војвода Петар Добрњац в) Деспот Стефан Лазаревић

г) хајдук Станоје главаш д) Краљица драга ђ) цар Стефан Урош V Немањић

2. Препиши правилно реченице штампаним словима ћирилице.

душан стефан немањић се у скопљу крунисао и постао цар.

_____

_____

краљ петар I карађорђевић је са српским војницима прешао албанске планине у првом светском рату.

_____

_____

у бици на колубари команданти и војсковође су били војвода радомир путник и војвода живојин мишић.

_____

_____

стеван синђелић је био српски јунак и војсковођа у првом српском устанку. погинуо је у бици на чегру.

_____

_____

нападом немачке на пољску почео је други светски рат.

_____

_____

3. Ако правилно сложиш слова, добићеш имена историјских личности и догађаја. На линијама их напиши правилно.

лмишо биолић _____ _____

рмкао ркаељвић _____ _____

хуајдк вљеко _____ _____

лсоунсик рфонт _____ _____

тбика на рнетеви _____ ____ _____

итбка на убљићу _____ ____ _____

Понављамо
Писање бројева и скраћеница

Бројеви	Бројеви се најчешће пишу **арапским** или **римским** цифрама, а могу се писати и речима. Ако се редни бројеви пишу арапским цифрама, после њих се обавезно пише тачка, а ако се пишу римским цифрама се не пише тачка.
Скраћенице	У српском језику се поједине речи скраћују. Неке скраћенице се пишу **без тачке** као, на пример, *ОШ*, **а неке са тачком**: *нпр.* **Скраћенице користимо и када записујемо мерне јединице**. Како се исте мерне јединице користе свуда у свету, скраћенице најчешће пишемо малим словима латинице и после скраћенице не пишемо тачку. **Скраћенице се читају као да су написане целе речи**.

1. У поље поред сваког броја напиши **Р** ако је редни, а **О** ако је основни.

први ☐ 4. ☐ десет ☐ XI ☐ осми ☐ 6 ☐

2. Обој поља у којима је погрешно написан број.

триест	шездесет
двацет	педесетосам
шес	шестсто
двадесет девет	четрес

3. Подвуци правилно записане датуме.

5-ти септембар 2025. 5. септембар 2025. год.

5. 09. 2025. 5 9. 2025 5. 9. 2025. 5. 9 2025.

4. Напиши правилно скраћенице.

страна _____ метар ___ основна школа _____ дециметар ____

број ___ година _____ и други _____ минут ____

5. Прочитај и речима запиши скраћенице или речи запиши као скраћенице.

cm _____ итд. _____

l _____ доктор _____

g _____ улица _____

Употреба и писање вишечланих бројева

1. Сваки број напиши речима на два начина.

748 _____, _____

2501 _____, _____

2. На линијама напиши свој датум рођења, а затим годину напиши речима.

_____, _____

3. Обој поља са тачно написаним бројевима.

пет стотина пет	четристо четрнаест
милијарда	седам хиљада триста и један

4. Допуни реченице тако што ћеш бројеве да напишеш речима.

Вуканов деда има _____ година. Преступна година
(68)

има _____ дана. У библиотеци има
(366)

_____ књига.
(12 941)

5. Погледај цене производа у једној продавници. Запиши их речима.

Лаптоп,
цена 169 850 дин.



Гејмерски миш,
цена 3999 дин.



Блутут слушалице,
цена 4980 дин



лаптоп _____

миш _____

слушалице _____

Понављамо
Наводници, управни и неуправни говор

Наводници	**Наводници („”)** јесу правописни знаци и користе се при писању назива школа, часописа, новина и уметничких дела. Наводнике користимо и када тачно наводимо нечије речи.
Управни и неуправни говор	**Управни говор** су **тачно наведене речи** онако како их је неко изговорио. Њих у писању означавамо тако што користимо наводнике. Постоји **први**, **други** и **трећи модел** управног говора. Управни говор можемо да препричамо. Тада се он назива **неуправни говор**. При пребацивању управног у неуправни говор користимо речи **да** и **како**.

1. Упиши наводнике где недостају.

Идем у ОШ Мика Петровић Алас.

Били смо у биоскопу и гледали филм Лето када сам научила да летим.

За домаћи поновите управни говор, рекла је учитељица.

Тата чита Политику, а мама Блиц жену.

У музеју смо видели слику Паје Јовановића Сеоба Срба.

2. На линији напиши у ком моделу управног говора је написана реченица, а затим је напиши у неуправном говору.

Јана ми се похвали: „Пишем мејл Стефану.” _____

_____

_____

3. У следећим реченицама управни говор подвуци црвеном бојицом, а пишчеве речи плавом.

Онда отац рече сину: „Ми смо обојица свакојако јахали на магарцу, сад ваља да магарац јаше на нама.”

„Да ли напољу пада киша?”, упита Данко.

Милан је узвикнуо: „Ура, наш тим је победио!”

4. Подвуци реченице у којима је употребљен неуправни говор.

Исидора је рекла Нади како ће сутра да иде код баке.

Мама рече: „Понеси кишобран.”

„Пажљиво прелази улицу чак и кад је укључено зелено светло на семафору за пешаке”, рекао је саобраћајац.

Жарко је питао учитељицу да ли може да поправи оцену.

Управни говор III модел

1. Управни говор подвуци наранџастом бојицом, а пишчеве речи зеленом.

„Пожури Петре", рече Дејана, „закаснићемо у школу." Зачуђен Петар послуша млађу сестру, скочи са кревета и очас посла спакова књиге у торбу.

2. Напиши на линији у ком моделу управног говора је написана реченица.

„Увек сам мислио", рече Дејан, „да је тешко научити таблицу множења."

Ова реченица је написана у _____ моделу управног говора.

Дату реченицу напиши у остала два модела.

___ модел: _____

___ модел: _____

3. Повежи линијама реченице са моделом управног говора у ком су написане.

„Ако не можеш да поједеш ужину", рече учитељица, „остави је за касније."

„Никола, пожури!", повика Марко.

Иванка је питала маму: „Зашто не могу да идем на концерт?"

2. модел

3. модел

1. модел

4. Напиши реченицу о омиљеној посластици у сва три модела управног говора.

1. модел: _____

2. модел: _____

3. модел: _____

Писање разгледнице и писма

1. Огњен Жупањац је оцу Ивици написао разгледницу, али је много журио и направио је велики број грешака. Помози Огњену да исправи грешке и адресира разгледницу. Огњен са родитељима живи у Улици липа 22, 36 000 Краљево.

драги тата. стигао сам на златибор. смештај и храна су одлични. редовно имам тренинге. воли те твој син огњен





2. Напиши писмо драгој особи и пошаљи га уз помоћ одраслих.

Писање заменице *Ви* из поштовања

1. Када заменицу *Ви* пишемо великим почетним словом? Заокружи слова испред тачних одговора.

а) Увек, без обзира на значење.

б) Само када је на почетку реченице.

в) Када се обраћамо некоме кога поштујемо.

г) Када се обраћамо непознатој особи.

д) Када се обраћамо особи која је доста старија од нас.

2. Допуни реченицу тако што ћеш правилно да употребиш заменицу *вам*/*Вам*.

Поштовани докторе, долазим да _____ донесем снимак зуба.

Друштво, донећу _____ колаче!

3. Препиши реченице правилно штампаним словима ћирилице.

Поштована јелена, ВАША мајка је управо стигла.

_____

Да ли и ВИ професоре идете на излет?

_____

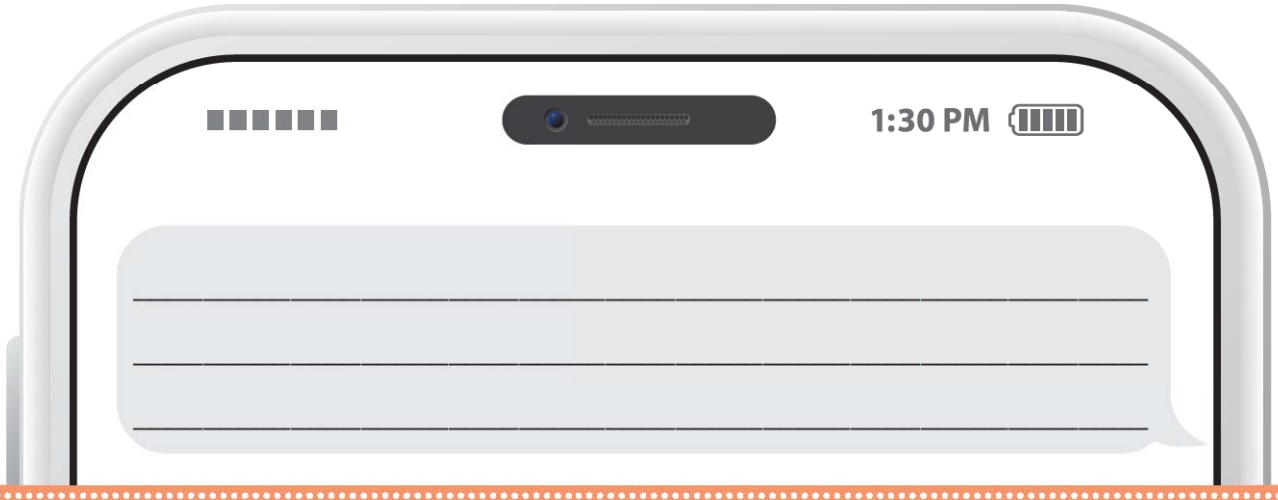
Господине Лазићу, у колико сати ВАМ полази воз?

_____

Тата ми је рекао: „Гледаћу ВАШУ утакмицу.”

_____

4. Напиши СМС поруку некој важној особи којој треба да се обратиш с поштовањем.



Понављамо
Писање сугласника *ј* и писање речце *не* уз глаголе, именице и придеве

Писање сугласника *ј*	Сугласник ***ј*** се **не пише** уколико се нађе **између самогласника *и* и *о***. Сугласник ***ј*** **се пише** уколико се нађе **између самогласника *о* и *и***.
Писање речце *не* уз глаголе, именице и придеве	Речца ***не*** **уз глаголе** се пише **одвојено**. Изузеци су речи *нећу*, *немој*, *немам* и *нисам*. За разлику од глагола, речца ***не*** се **увек** пише **спојено уз именице и придеве**.

1. У сваком пару обој правилно написану реч.

моји – мои	камијон – камион
фијока – фиока	брои – броји

2. Прецртај речи које нису правилно написане.

кои стоим учијо радионица Вијолета авион

3. Допуни реченице глаголима у одговарајућем облику.

Зубар је _____ кваран зуб. Урош је _____ млеко.
(поправити) (пити)

Сава је _____ тротинет. Дека ми је _____ сладолед.
(возити) (купити)

4. Заокружи правилно написане речи.

неплива несрећан не дужан невидљив не учи

5. Следеће реченице препиши правилно штампаним словима латинице.

Ученици су не уморно правили предмете за новогодишњи базар.

_____

_____

Неки од њих су били не стрпљиви.

_____

Не истина је да се не труде.

_____

Употреба и писање *с/са* уз заменице

1. Подвуци примере у којима је направљена правописна грешка.

сњом	са тобом	самном
свама	са мном	с нама

2. Допуни реченице предлогом с/са.

а) Ишао је _____ њима на екскурзију.

б) Вратила се ___ мном.

в) Ићи ћу _____ тобом у библиотеку.

г) Играо се _____ братом сваког дана.

3. Допуни реченице обликом предлога с или са уз одговарајући облик личне заменице.

Да ли хоћеш _____ у продавницу?
(ми)

Данас је _____ пошла учитељица.
(ја)

Јуче смо _____ играли кошарку.
(он)

Следеће недеље ћемо _____ у шетњу.
(ти)

4. Обој поље поред сваке тачно написане реченице.

Данас са тобом идем у биоскоп. ☐

Сигуран сам да ће певање с вама бити забавно. ☐

За викенд сњима учим. ☐

Самном је био и Матеја. ☐

С њом волим да учим. ☐

5. Напиши две реченице у којима ћеш правилно да употребиш с/са.

_____

_____

Писање речце *ли, је л' и јер*

1. У поље поред сваке реченице напиши слово **Т** ако је тачно написана или слово **Н** ако је нетачно написана.

Умеш ли да пливаш? ☐

Јесили добио бицикл? ☐

Да л сам закључала врата стана? ☐

Морам код зубара јер ме боли зуб. ☐

Журим на аутобус је л' ћу да закасним. ☐

Желиш ли да ти купим чоколаду? ☐

2. У следећим реченицама на линијама допиши ли, је л' и јер тако да буду језички исправне.

Вукан жели нове патике _____ су му се старе поцепале. Идеш ___ са мном у позориште? _____ имаш телефон да се јавим мами? Вежбе су важне за здравље _____ јачају тело. _____ Иван сигурно стигао у школу?

3. Заокружи слова испред реченица које су тачно написане.

а) Имашли мало времена за мене?
б) Је л' знаш да гледаш на сат?
в) Јер си попила лек?
г) Хоћеш ли сладолед?
д) Волим Ђорђа јер је добар друг.
ђ) Јел' си оздравила?

4. Подвуци правилно написане реченице.

а) Дали су вам дали ужину?
б) Јели Јели стигао аутобус на време?
в) Да ли су вам дали ужину?
г) Је л' Јели стигао аутобус на време?
д) Да ли су вам да ли ужину?
ђ) Је ли Јели стигао аутобус на време?

5. Следећи текст препиши правилно писаним словима ћирилице.

„Јер знаш колико је сати", питао сам. „Мислим да је подне јел је Сунце високо на небу." „Дали на време стижемо у школу?" „Не знам, али можемо да пожуримо је л' први час имамо проверу из српског језика."

_____

_____

_____

СЛУЖБА РЕЧИ У РЕЧЕНИЦИ

Понављамо
Од слова до реченице

Како од гласа постаје слово	Када говориш, користиш гласове. У српском језику има **30 гласова** и када их запишеш, они постају слова. Сваком гласу одговара једно слово тако да азбука има **30 слова**. Слова се деле на **самогласнике** и **сугласнике**. Самогласника има пет (***а***, ***е***, ***и***, ***о***, ***у***), а сугласника 25. Уз помоћ **самогласника** делимо речи на **слогове**. Када пишемо, а реч не може да нам стане у један ред, најчешће ћемо границу слога ставити након самогласника и додаћемо цртицу.
Како од гласова и слова настају речи	Од гласова и слова настају речи. **Постоје различите врсте речи**: именице, глаголи, придеви, заменице, бројеви...
Именице	**Именице** су речи којима именујеш бића, предмете и појаве. Могу бити у мушком, женском или средњем роду и имају једнину и множину. Могу бити **властите** (*Јелена*, *Нови Сад*), **заједничке** (*дечак*, *кућа*), **градивне** (*брашно*, *камен*) и **збирне** (*лишће*, *перје*).
Глаголи	**Глаголи** су речи којима исказујеш неку **радњу** (*читати*), **стање** (*спавати*) или **збивање** (*грмети*). Могу да означавају нешто што се догодило у прошлости, што се сада догађа или што ће се тек догодити у будућности. Могу бити у потврдном (*трчи*) или одричном (*не трчи*) облику. Имају три лица и могу бити у једнини или множини.
Придеви	Ако желиш да опишеш и објасниш каква су бића, предмети и појаве, користиш **придеве**. Придеве делимо на **описне** (*леп*, *плав*), **присвојне** (*Јованин*, *београдски*) и **градивне** (*вунени*, *стаклени*). Имају мушки, женски и средњи род, могу бити у једнини или у множини и увек се у роду и броју слажу са именицом коју ближе одређују или уз коју стоје.
Личне заменице	Именице које означавају лица често замењујемо **заменицама**. Личне заменице имају три рода (мушки, женски и средњи) и два броја (једнину и множину).

Бројеви	**Бројеви** су врста речи које употребљаваш када бројиш, нешто пребројаваш или желиш да кажеш који је неко или нешто по реду. Постоје **основни** и **редни** бројеви. Бројеви се најчешће пишу арапским или римским цифрама, а могу се писати и речима. Ако се редни бројеви пишу арапским цифрама, после њих се обавезно пише тачка, а ако се пишу римским цифрама, иза њих се никада не пише тачка.
Како од речи настају реченице	Од свих ових различитих врста речи настају **реченице**, мисаоне целине које преносе неку поруку и имају одређено значење. Реченице разликујеш према **облику** и **значењу**. **Према облику** реченице могу бити **потврдне** или **одричне**. Ако је глагол у потврдном облику, реченица је потврдна и обратно. **Према значењу** реченице могу бити **обавештајне**, **упитне**, **узвичне** и **заповедне**. Овим реченицама одговарају и одређени знаци које пишемо на крају реченице. Тако на крају обавештајне реченице пишемо тачку (.), на крају упитне упитник (?), а на крају узвичних и заповедних узвичник (!).
Свака реч у реченици припада одређеној врсти и има неку улогу, службу коју врши у реченици.	

1. У пољима по реду напиши слова азбуке која су изостављена.

А		В	Г						М	Н							
							У		Х								

2. У речи сладолед заокружи самогласнике плавом бојицом, а сугласнике црвеном.

С Л А Д О Л Е Д

3. Следеће речи подели усправном цртом на слогове.

рука јабука радијатор учитељица

4. Подвуци глаголе у следећим реченицама. На линији напиши шта казују.

Лазар игра кошарку. _____

Катарина расте као из воде. _____

Целе ноћи грми и пада киша. _____

5. У табелу упиши следеће именице према врсти којој припадају:

брат, свила, Сташа, телад, Голубац, грање, оловка, вуна,
Велика Морава, пруће, телефон, памук.

Заједничке именице	Властите именице	Градивне именице	Збирне именице

6. Напиши реченицу у којој ћеш глагол:

певати написати у 2. лицу једнине

_____

учити написати у 3. лицу множине женског рода

_____

7. Од следећих именица напиши присвојне придеве.

Пирот _____ ђак _____ Сава _____

Ниш _____ Јован _____ Љубица_____

8. Допуни реченице описним или градивним придевима.

Милица носи _____ хаљину. Јана има _____ косу.

Ђорђе шутира _____ лопту. _____ плажа је велика.

9. У следећим реченицама подвуци личне заменице.

Злаја је позвао Ђорђа и он је одмах дошао.

Ми смо се одлично провели на екскурзији.

Драгана, ти свирај виолину, а ја ћу да уживам!

Одлучио сам да ти пробаш нови бицикл.

Они су били у групи која је украшавала јелку.

Ви донесите сокове!

10. У поље поред сваког броја напиши **Р** ако је редни, а **О** ако је основни.

трећи ☐ 8. ☐ двадесет ☐ XVII ☐ пети ☐ 2 ☐

11. Састави реченицу тако да има правилан редослед речи.

је у Тутин ишао да Данас посети Ивица пријатеља.

_____

12. У поље на крају сваке реченице упиши одговарајући знак интерпункције, а на линији напиши каква је реченица по значењу.

Да ли хоћеш да ми помогнеш ☐ _____

Машо, молим те затвори врата ☐ _____

Јутрос је освануо сунчан дан ☐ _____

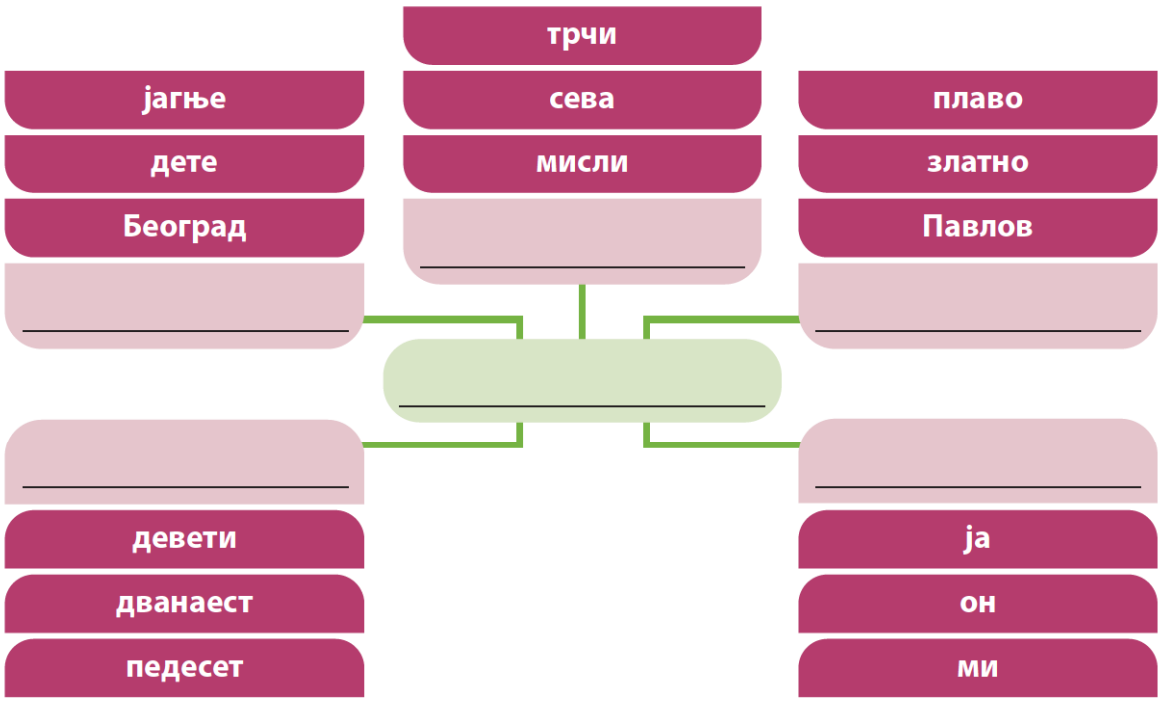
Браво, одлично си то направио ☐ _____

13. Напиши једну:

потврдну реченицу _____

одричну реченицу _____

14. Реши асоцијацију.



Променљиве и непроменљиве речи

1. Допуни текст одговарајућим облицима променљивих речи.

Сваког јутра вредни _____ месе хлеб. Док једни _____
(пекар) (припремати)
дрва за ложење пећи, остали доносе потребне намирнице. Вредним _____ ови _____ за трен направе _____ _____.
(рука) (мајстор) (векна) (хлеб)
Главни _____ обавезно преломи једну _____ да _____
(мајстор) (векна) (проверити)
да ли је хлеб печен. Вредним _____ ништа није тешко.
(пекар)

2. Речи написане у јабуци напиши на линије водећи рачуна да реченице имају смисла.



_____ мама развлачи коре _____ питу, тата _____ ње ренда јабуке.

_____ куће, ____ двориште, сестра __ ја _____ чекамо, _____ _____ млађи брат нема _____ стрпљења ____ пита буде испечена. _____, пита је готова!

3. Заокружи слово испред реченице која садржи само променљиве речи.

а) Лепа Каја вози тротинет.
б) Лепа Каја ипак вози тротинет.
в) Лепа Каја вози тротинет у парку.
г) Лепа Каја лепо вози тротинет.

4. Повежи правилно.

три	дана
осми	лопте
мала	динара
мале	разреду
триста шездесет пет	разред
петом	лопта

5. У свакој колони заокружи реч која не припада низу.

сат	Мики	ако
са	ми	сако
сањар	ни	кас
сањао	мамити	каса

6. Напиши три реченице у којима ћеш да употребиш речи синоћ, десно, већ.

_____

_____

_____

7. Подвуци реченице у којима је придев жут неправилно употребљен.

Жут флека на мојој кошуљи је велика. На семафору је било жуто светло. Павла је толико болео стомак да је био жут као лимун. За рођендан сам добила букет жутом цвећа. Онај дечак у жута јакни је мој најбољи друг.

8. Плавом бојицом обој поља у којима се налазе променљиве, а жутом поља у којима се налазе непроменљиве речи, а затим од датих речи састави пословице и напиши их на линијама.

УПАДА	У	НЬУ	ЈАМУ	КОПА	ЗЛО	КО

КО	ПЕВА	ДРУГОМЕ	НЕ	МИСЛИ	САМ

1. пословица: _____

2. пословица: _____

Субјекат и предикат

1. Допуни реченице тако да искази буду тачни.

Главни реченични чланови су _____ и _____.

Ко врши радњу говори нам _____. Шта ради субјекат говори нам _____. Именице и заменице најчешће су у служби _____. У служби _____ су најчешће глаголи.

2. Попуни табелу понуђеним појмовима.

именице и заменице　　предикат　　глаголи　　субјекат

Служба речи у реченици	Врста речи

3. Упиши у кружић слово **Т** поред тачних тврдњи, а слово **Н** поред нетачних.

Субјекат и предикат су главни реченични чланови. ◯

Само заменице могу бити у служби субјекта. ◯

Реченица може да садржи више предиката. ◯

Не постоје реченице без субјекта. ◯

4. Дате су реченице. Пажљиво их прочитај, а потом једном линијом подвуци субјекте, а двема линијама предикате.

Ветар дува.　Он спава.　Милена ће данас отићи.　Јована је јуче цртала.

5. Повежи субјекте са одговарајућим предикатима.

Стојан и Марко	је спавала.
Сунце	уче.
Она	ће пасти.
Чаша	сија.

6. У следећим реченицама је изостављен субјекат. На линији поред напиши именицу или заменицу која би могла да буде изостављени субјекат.

Пере веш. _____ Идемо! _____

Једу колаче. _____ Данас читам. _____

7. Заокружи слова испред реченица које имају два субјекта и подвуци реченице које садрже два предиката.

а) Стеван пеца.

б) Милош и Момчило се играју.

в) Мира и ја свирамо и певамо.

г) Маша пева и црта.

8. Напиши реченицу која има:

а) три субјекта;

_____

б) два предиката у садашњем времену;

_____

в) личну заменицу као субјекат;

_____

г) само предикат.

_____

9. Попуни табелу као што је започето. Одреди службу речи у датим реченицама.

Сава спава, а мама меси. Падала је киша. Страхиња и Ненад ће отићи.

Речи	Служба речи у реченици	
	субјекат	предикат
Сава	✓	
спава		
мама		
меси		
Падала је		
киша		
Страхиња и Ненад		
ће отићи		

Допуњавање реченица предикатом

1. На линијама напиши шта је предикат.

_____

_____

_____

2. Међу понуђеним речима, заокружи глаголе.

лето лет летети летеће летач лете

3. Повежи дате реченице са одговарајућим глаголским временом.



4. Прочитај реченицу и напиши у ком глаголском времену је написана. Затим је напиши тако да предикат буде у остала два времена.

Да ли ће Мандић бити присутан? _____

а) _____

б) _____

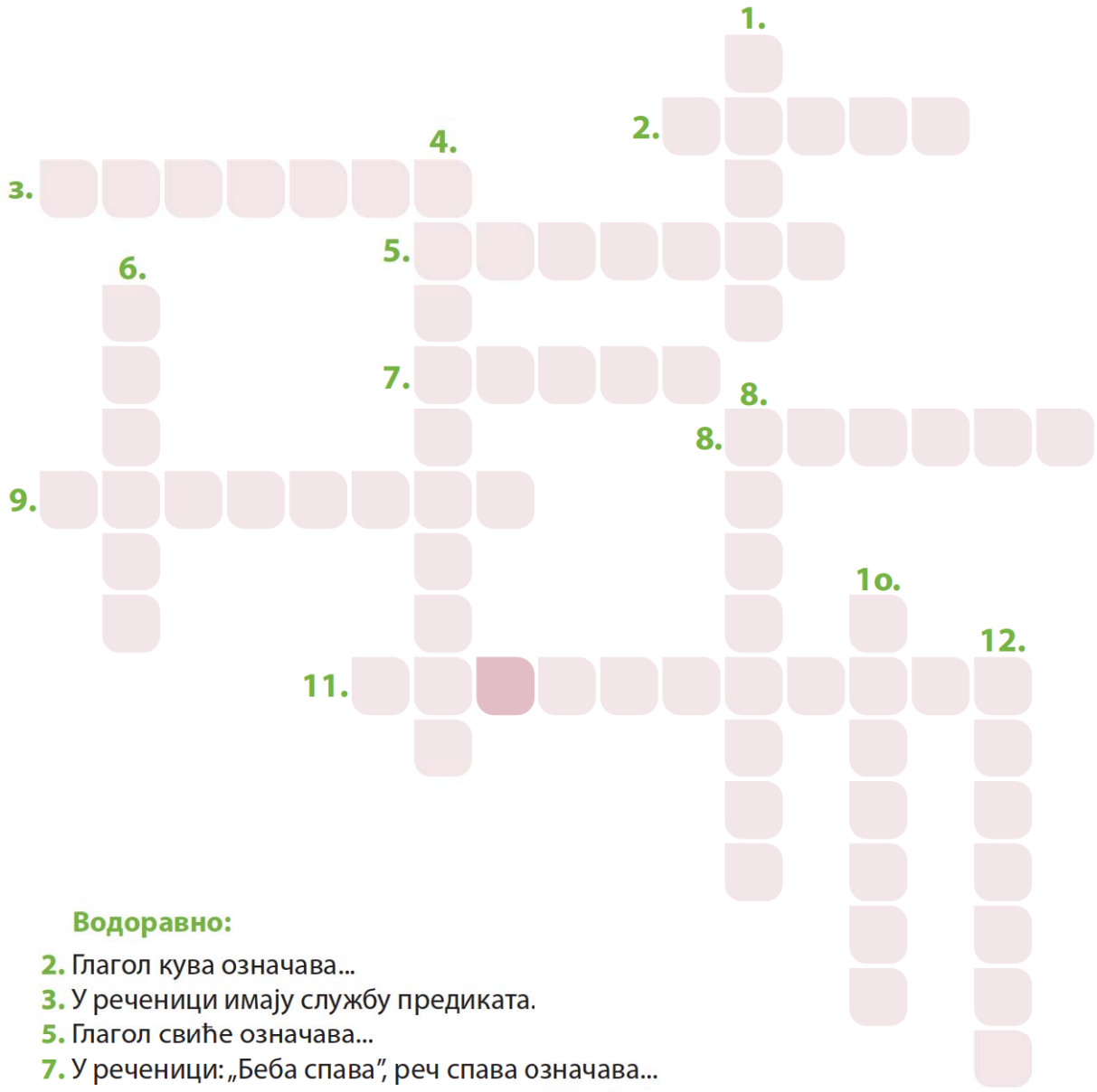
5. Допиши дате предикате тако да реченице имају смисла.

ће се смејати **се смејао** **чује** **се зачудили**

Виктор __ __ тако гласно __ __ __ __ __ __ да су __ __ сви __ __ __ __ __ __ __ __.

И Антоније __ __ __ __ __ __ __ __ __ __ __ __ кад __ __ __ __ Милутинову шалу.

6. Реши укрштеницу.



Водоравно:

2. Глагол кува означава...
3. У реченици имају службу предиката.
5. Глагол свиће означава...
7. У реченици: „Беба спава", реч спава означава...
8. Глаголско време у ком је написана реченица: „Синиша је писао домаћи задатак."
9. Реч у реченици која означава ко врши радњу.
11. Предикат у реченици: „Милица ће обрисати таблу", јесте...

Усправно:

1. Глагол пише означава...
4. У реченици: „Грми!", субјекат је...
6. Глаголско време у ком је написана реченица: „Синиша ће писати домаћи задатак."
8. Реч у реченици која означава шта ради субјекат.
10. Глаголско време у ком је написана реченица: „Синиша пише домаћи задатак."
12. Врста речи која у реченици може да има службу субјекта.

Објекат

1. Допуни реченице тако да искази буду тачни.

Део реченице који означава на коме или на чему се врши радња назива се _____. Ако је у питању биће, објекат одговара на питање _____. Ако је у питању предмет, _____ одговара на питање шта. У служби _____ су најчешће именице и _____. За објекат кажемо да је _____ додатак јер је то реченични члан који допуњује предикат.

2. Попуни сва поља у табели тако што ћеш уписати + и –.

Врста речи	Служба речи у реченици		
	субјекат	предикат	објекат
именице			
глаголи			
заменице			

3. На линији испод реченица напиши коју службу у реченици имају истакнуте речи.

Јелена **пише** писмо. **Писмо** пише Јелена. **Јелена** писмо пише.

_____ _____ _____

4. У свакој реченици субјекат подвуци једном, предикат двема линијама, а објекат подвуци таласастом линијом.

Милутин је спаковао књиге.
Возач је сачекао путнике.
Гордана и Сара ће посетити Мају.
Марко је њих звао.
Птицу је нахранила бака.
Одвезао је маму и тату.

5. У свакој реченици допиши објекат.

Зорица чита _____. Деца су појела _____.

Родитељи су одвели _____ у школу. Зара ће позајмити _____ од Таре.

Мира је срела _____ на улици.

6. У датим реченицима одреди које именице и заменице су у служби субјекта, а које су у служби објекта.

Алас лови рибу. Ти нећеш купити чоколаду.

Сунце греје њега. Он је срео нас.

Именице у служби субјекта: _____, _____.

Заменице у служби објекта: _____, _____.

Именице у служби објекта: _____, _____.

Заменице у служби субјекта: _____, _____.

7. Од датих речи састави што више реченица које ће се састојати од субјекта, предиката и објекта. Задатак има више решења. Добијене реченице напиши на линијама. Један пример је урађен.

Рељи	Сави	Сунце	меси	је добио
Погачу	треба	**маше**	књиге	облаке
бака	свеска	ће отерати	**Сава**	Филип

Рељи маше Сава.

_____

_____

_____

_____

_____

8. Анализирај реченицу тако што ћеш попунити табелу.

Лена игра шах.	
Реч	**Служба речи у реченици**

Атрибут

1. Допуни реченице тако да искази буду тачни.

Врста речи која стоји уз именицу, са њом се слаже у роду и броју и ближе је одређује је _____. У реченици придеви имају службу _____.

2. Доврши реченицу тако што ћеш заокружити слово испред тачног одговора.

Службу атрибута у реченици, осим придева, могу вршити и:

а) заменице; **б)** глаголи; **в)** именице, заменице и бројеви.

3. Поред сваке реченице упиши колико има атрибута.

Марко седи на каменој клупи. ____

Весела деца причају смешне вицеве. ____

Стари рибар лови рибу. ____

Шаруља је отелила два прелепа шарена телета. ____

4. Упиши одговарајући атрибут уз субјекат и објекат.

уснули/сламнати сјеничког/укусна пешчане/камени

_____ мост повезује _____ обале.

_____ Пера је накривио _____ шешир и заспао.

_____ гибаница прави се од _____ сира.

5. Допуни реченице одговарајућим атрибутима.

марљиви **свилену** **татин** **од свиле** **четири**

_____ друг ми је поклонио _____ књиге.

_____ Момчило је вредан као пчела.

Кристина је добила сукњу ____ _____, а њена сестра Каја _____ мараму.

6. Заокружи слова испред реченица у којима не постоји атрибут.

а) Лепа Јелена се смеје. **б)** Јелена је добила петицу.
в) Милица има шал од вуне. **г)** Маја је написала писмо.

7. Присети се различитих врста придева, именица и бројева и допуни реченице одговарајућим атрибутима.

_____ ветар је оборио _____ стабла. _____ друг је дошао на рођендан. За доручак сам појео _____ млеко и _____ погачицу.

На _____ утакмици смо дали _____ гола. У _____ улици има _____ кућа. Силвана има _____ сат. Наталија носи огрлицу од _____.

8. Одреди службу, врсту и подврсту истакнутих речи у реченицама.

а) **Сандрина** сестра се зове Данка.

служба у реченици: _____ врста: _____

подврста: _____

б) Сочну јабуку једе **Анка**.

служба у реченици: _____ врста: _____

подврста: _____

в) Давид је прочитао **интересантну** причу.

служба у реченици: _____ врста: _____

подврста: _____

г) Миљанова бака има **две** краве.

служба у реченици: _____ врста: _____

подврста: _____

9. Анализирај реченицу. Имаш малу помоћ.

Стојанова бака припрема мирисне колаче.

Реч	Служба речи у реченици

Стојанова бака припрема мирисне колаче.

Субјекат и објекат као групе речи

1. Допуни реченице тако да искази буду тачни.

Атрибут је именски додатак, што значи да ближе одређује _____.

Атрибут може да се односи на _____ ако се налази уз именицу која је у служби субјекта или на објекат ако се налази уз именицу која је у служби _____.

2. У реченицама субјекат подвуци једном линијом, предикат двема, објекат таласастом и атрибут испрекиданом линијом. Потом заокружи групу речи које чине субјекат.

Стари људи седе.

Новопазарски сточари праве сир.

Стаклене чаше су се разбиле.

Јованова сестра Марта спава.

3. У реченицама субјекат подвуци једном линијом, предикат двема, објекат таласастом и атрибут испрекиданом линијом. Затим уоквири групу речи које чине објекат.

Људи седе на металној клупи.

Маријана прави бродове од папира.

Ратари сеју озиму пшеницу.

Ивана је прочитала нову, узбудљиву, авантуристичку књигу.

4. У реченицама заокружи групу речи у служби субјекта, а уоквири групу речи у служби објекта.

Мајина бака живи у шумадијском селу Горовић.

У новој радњи ће продавати сликарски и вајарски прибор.

Висока, шумовита планина уздизала се изнад зелене, цветне, мирисне долине.

5. Смисли и запиши реченице према датом упутству.

а) Група речи у служби субјекта треба да садржи најмање три речи.

_____

б) Реченица треба да се састоји из субјекта и групе речи у служби објекта.

_____

в) Реченица треба да садржи само субјекат, предикат и објекат.

_____

6. Анализирај реченице тако што ћеш одредити службу коју речи врше у реченицама. Затим на линијама запиши групу речи у служби субјекта и групу речи у служби објекта.

Мој отац је направио дрвени сто.

Група речи у служби субјеката: _____

Група речи у служби објекта: _____

Четврто поглавље књиге су прочитали вредни новосадски ђаци.

Група речи у служби субјеката: _____

Група речи у служби објекта: _____

Камене плоче ће бити замењене плочицама од керамике.

Група речи у служби субјеката: _____

Група речи у служби објекта: _____

7. Реши осмосмерку.

атрибут
врсте речи
глаголски додаци
заједничке именице
именице
описни придеви
реченица
субјекат
бројеви
глаголи
глаголски предикат
збивање
именски додатак
присвојни придеви
садашње време
будуће време
глаголска времена
градивне именице
збирне именице
личне заменице
прошло време
служба речи
властите именице
глаголска лица
градивни придеви
изостављен субјекат
објекат
радња
стање

ж	е	и	в	е	д	и	р	п	и	н	ј	о	в	с	и	р	п	м	ћ	е	з	њ	в
т	ш	л	и	в	е	д	и	р	п	и	н	в	и	д	а	р	г	п	ц	с	а	н	г
з	ш	у	у	у	ћ	в	п	ј	ч	п	љ	н	ћ	ћ	ж	и	р	и	а	н	д	л	и
о	а	д	о	ж	с	р	г	е	у	ј	ћ	ћ	а	у	п	о	н	д	е	с	а	а	з
д	т	ч	д	ц	ц	д	р	к	д	ш	г	з	с	п	ш	е	а	м	и	г	ј	б	ж
т	а	с	у	б	ј	е	к	а	т	њ	ћ	о	ш	л	м	ш	е	и	о	з	и	а	м
а	к	ш	ш	с	т	б	ћ	к	ч	п	ћ	њ	о	и	њ	р	м	л	и	р	с	е	а
к	е	м	к	с	с	р	ц	н	с	е	љ	в	е	е	в	е	с	б	н	ц	ц	т	љ
и	ј	ш	р	и	т	о	у	а	ц	љ	р	к	в	а	н	к	ч	е	м	и	ћ	о	ж
д	б	в	г	њ	а	ј	в	с	ј	е	ч	р	к	с	и	њ	и	е	н	л	о	п	а
е	у	г	л	у	к	е	и	о	м	и	е	с	к	д	м	м	ћ	е	и	љ	ш	и	ц
р	с	з	а	п	е	в	љ	е	н	м	л	и	о	з	е	у	м	а	а	д	л	с	и
п	н	б	г	в	ј	и	б	д	е	о	д	д	о	н	ц	и	и	и	о	ј	м	н	л
и	е	и	о	а	б	а	е	у	г	о	а	о	и	м	е	н	и	ц	е	о	ш	и	а
к	љ	в	л	г	о	ј	њ	а	д	ц	г	ц	р	т	у	и	ч	б	а	љ	у	п	к
с	в	а	и	ћ	а	н	л	а	и	у	е	д	и	љ	ц	њ	л	д	з	т	ч	р	с
л	а	њ	м	з	б	г	т	м	к	ч	ћ	т	с	л	у	ж	б	а	р	е	ч	и	л
о	т	е	т	е	о	а	п	т	ц	е	с	е	с	д	и	ц	к	н	ј	о	ј	д	о
г	с	р	н	у	к	њ	е	г	р	а	д	и	в	н	е	и	м	е	н	и	ц	е	г
а	о	н	а	ж	б	а	љ	ћ	л	ж	д	р	м	р	ш	ц	т	љ	д	а	ж	в	а
л	з	ћ	б	д	б	и	з	в	ш	з	е	ц	и	н	е	м	а	з	е	н	ч	и	л
г	и	с	њ	ш	њ	ћ	р	е	љ	п	ш	ш	и	з	ш	м	њ	ц	у	у	н	н	г
з	г	л	с	ц	в	а	в	д	ж	њ	о	у	в	е	о	а	е	л	в	и	а	м	б
д	о	в	с	т	а	њ	е	т	а	а	ц	и	н	е	ч	е	р	о	у	љ	а	к	е

Прилошке одредбе за време, место и начин

1. Допуни реченице тако да искази буду тачни.

Прилошке одредбе допуњују _____. Оне указују на _____, _____ и начин вршења радње. Прилошке одредбе за време одговарају на питање _____? Прилошке одредбе за _____ одговарају на питање како? Прилошке одредбе за _____ одговарају на питање _____.

2. Дате прилошке одредбе распореди у табелу.

лане код куће следеће године тешко
у дворишту весело сад стидљиво на тавану

Прилошке одредбе		
за време	**за место**	**за начин**

3. Дате речи распореди правилно тако да реченица има смисла. Реченицу напиши на линији.

ходао прошлог у Мића журно да је закасни не школу четвртка.

_____

4. Дату реченицу допуни тако да употребиш задате прилошке одредбе.

Љубица пише.

а) Прилошку одредбу за место: _____

б) Прилошку одредбу за време: _____

в) Прилошку одредбу за начин: _____

г) Прилошку одредбу за место, време и начин:

_____

_____

5. Заокружи слова испред реченица у којима нема прилошких одредби.

а) Миланка и Вићентије вредно чисте двориште.

б) Дејан и Зорица ће посетити пријатеље.

в) Горан и Јелена су у школи.

г) Милена и Лазо лепо цртају.

д) Саша је нацртао леп цртеж.

ђ) Дуња и Никола су вешти пливачи.

6. Напиши по две реченице у којима ћеш да употребиш:

а) прилошку одредбу за место;

_____

_____

б) прилошку одредбу за време;

_____

_____

в) прилошку одредбу за начин.

_____

_____

7. Допуни реченице прилошким одредбама за место, време и начин.

_____ је _____ нападао снег на _____.
(за време) (за начин) (за место)

_____ пилићи _____ једу _____.
(за место) (за начин) (за време)

_____ Војин пакује књиге _____ _____.
(за начин) (за време) (за место)

8. Одреди службу подвучених речи у реченици.

Реченица	Служба подвучене речи
<u>Вредно</u> је Добривоје радио.	
<u>Маштао је</u> о далеким пределима.	
<u>Мала Анка</u> има шарену сукњу.	
Михаило Пупин је познавао <u>Николу Теслу</u>.	
Корњача је стигла <u>пре</u> зеца на циљ.	
Пас је отишао <u>иза куће</u>.	

9. Анализирај реченице. Имаш малу помоћ.

Милан данас учи математику.

Реч	Служба речи у реченици

Милан данас учи математику.
С

Милан учи математику у соби.

Реч	Служба речи у реченици

Милан учи математику у соби.

Вредни Милан вредно учи математику.

Реч	Служба речи у реченици

Вредни Милан вредно учи математику.
Група речи у служби субјекта

ВЕЖБАМО
службу речи у реченици

1. Подвуци једном линијом субјекат у реченицама.

Маја и Игор се санкају. Валентина пише по табли. Анђела мази пса.

У школском дворишту дечаци играју фудбал. На рођендан је дошао и Огњен.

2. Подвуци таласастом линијом објекат у реченицама.

Нина и Алекса купају пса. Вања вози бицикл.

Ивана и Небојша пеку палачинке. Славица пегла кошуљу.

Ветеринар лечи животиње. Анђа је изгубила наруквицу.

3. Одреди службу истакутих речи у реченици.

Василије ће сутра доћи у ШКОЛУ. _____

Никога није било ЈУЧЕ на ходнику. _____

Микица је ПОЛАКО сипао врућe млеко у шољу. _____

Сара и Невена су ВЕСЕЛО певале. _____

4. Обрати пажњу на подвучене речи. Одреди њихову службу у реченицама.

Михаило је <u>споро</u> трчао. _____

<u>У хладу старе крушке</u> породица се одмарала. _____

Учитељица нас је <u>зачуђено</u> погледала. _____

Драгутин је вешто <u>избегао</u> све препреке на стази. _____

<u>Краљ и краљица</u> су имали много разумевања за своју несташну децу.

_____

<u>Стара</u> вишња више не рађа. _____

5. Допуни реченице речима које имају наведену службу у реченици.

_____ је Вишња била код баке. _____ су стигли.
(прилошка одредба за време) (субјекат)

Маша и Ангелина су купиле _____ Дуњи. Драгана _____
(објекат) (предикат)

аутобус. _____ прасе _____ трчи.
(атрибут) (прилошка одредба за начин)

6. Напиши две реченице у којима ће субјекат бити изостављен.

_____

_____

7. Упиши у квадратић знак **+** поред реченице у којој је употребљена прилошка одредба.

Таса је леп дечак. ☐ Таса лепо пева. ☐ Разиграни Таса брже трчи од Аце. ☐

Таса има лепо одело. ☐ Аца и Таса рано стижу у школу. ☐

8. Дате реченице допуни објектом.

а) Каја брише _____. **б)** Ана и Илија перу _____.

в) _____ зове Надица. **г)** Матија је добро научио _____.

9. Напиши пет реченица у којима ћеш да употребиш прилошке одредбе за место, време и начин.

_____

_____

_____

_____

_____

_____

10. Смисли реченицу која ће бити у садашњем времену и која ће се састојати из: субјекта, предиката, објекта, атрибута и једне прилошке одредбе по твом избору. Имаш малу помоћ.

Реч / група речи	Служба речи
	атрибут
	субјекат
	предикат
	објекат
	прилошка одредба за _____

Реченице, врста и служба речи у реченици

1. Дате су речи:

носи, Сава, јабука.

Од датих речи састави:

а) потврдну реченицу _____

б) одричну реченицу _____

в) упитну реченицу _____

г) узвичну реченицу _____

д) заповедну реченицу _____

2. Зеленом бојицом обој поља у ком су написане именице, плавом обој поља у којима су написани глаголи, црвеном поља у којима су написани придеви, жутом обој поља у којима су написани бројеви, а љубичастом бојицом обој поља у којима су написане личне заменице.

трећи	пластични	он	летети
трчати	осам	сребро	ми
Бранкин	певати	ви	осмех

3. Дате глаголе разврстај у табелу као што је започето:

грми, дрема, пише, расте , вене, копа, јаше, пева, сева, стоји, свиће, пљушти, виси, плива, бледи.

Глаголи		
радња	**стање**	**збивање**
пише		

4. Одреди врсту речи у датој реченици:

Она седам дана прави дрвени рам.

она _____ седам _____ дана _____

прави _____ дрвени _____ рам _____

5. Подвуци све атрибуте у реченици:

Мала Љубица је за први рођендан добила минђуше од злата.

6. У свакој реченици субјекат подвуци једном, а предикат двема линијама.

Ужарена лава се веома брзо спуштала низ падину.
Зашто је Душица заборавила књигу?
Врата ће мајстор поправити сутра.
Ненад је однео сат на поправку код часовничара.

7. Од градивних именица направи градивне придеве.

свила _____ вуна _____

папир _____ метал _____

8. Напиши реченицу у којој ће:

а) субјекат бити збирна именица;

_____

б) атрибут бити основни број.

_____

9. Допуни реченице речима које врше службу наведену у загради.

_____ и _____ се клацкају.
(субјекат) (субјекат)

Краљ Петар _____ величанствену цркву на Опленцу.
(предикат)

_____ је породица Јашић отпутовала _____.
(прилошка одредба за време) (прилошка одредба за место)

Моја бака Верица _____ прави колаче.
(прилошка одредба за начин)

Риболовци су на Дунаву упецали _____ сома.
(атрибут)

Учитељица је одвела _____ у позориште.
(објекат)

ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА

Читам и разумем прочитано 1

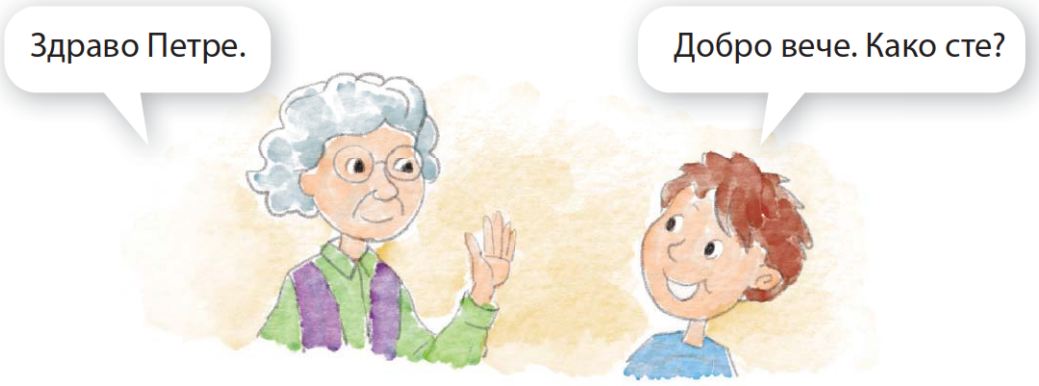
Лепо понашање – бонтон

Бонтон је реч француског порекла и значи лепо понашање и љубазност према другима. Када кажемо „молим", „изволите" и „хвала", то показује да поштујемо друге и да смо љубазни. Увек треба да се понашамо према другима онако како бисмо волели да се други понашају према нама – пристојно, пажљиво и са уважавањем.

Када сретнеш неког старијег кога познајеш, треба да му се јавиш. Особама које су доста старије од тебе и непознатим особама персираш, обраћаш им се у другом лицу множине, са Ви.

Који поздрав ћеш употребити, зависи од доба дана. Са старијом особом се рукујеш ако ти она прва пружи руку. Увек се прво поздрављаш са женским особама.

Док разговараш и одговараш на питања, трудиш се да твоји одговори нису само „да" и „не", већ да их проширис неким појединостима.



Када се растајеш од старије особе, треба да отпоздравиш и тој особи пожелиш пријатан остатак дана.

Када одеш код друга или другарице у посету, пристојно се поздрави са свим укућанима, а ако неког упознајеш, представи се тако што ћеш рећи своје име. Старијим укућанима се обраћај с поштовањем. Пре одласка кући, обавезно се захвали домаћинима на гостопримству.

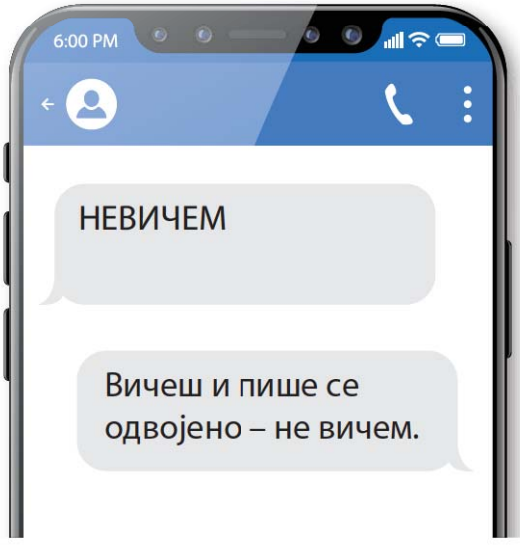


Ако твој друг или другарица први пут долазе код тебе у посету, пристојно је да их упознаш са укућанима.



Постоји и бонтон у комуникацији путем интернета и мобилних телефона. На друштвеним мрежама се не објављују фотографије других особа без њихове дозволе. Уколико желиш да објавиш неку твоју фотографију, увек се прво консултуј са одраслим укућанима.

Приликом писања порука и коментара, употребљавај пристојан језик и поштуј правопис. Води рачуна да садржајем порука некога не увредиш или осрамотиш. Када пишеш поруке, пази да речи не пишеш само великим словима, јер то значи да вичеш. Мобилни телефон и интернет користи само уз дозволу одраслих.



Важно је да будемо пристојни и љубазно комуницирамо са свима. Поштовање правила бонтона треба сви да примењујемо како би свима било лепше.

1. Напиши кратак драмски текст. Ликови су девојчица Марија и њена комшиница госпођа Ђина, које су се среле на улици. У дидаскалијама опиши шта ликови треба да раде. Имаш малу помоћ.

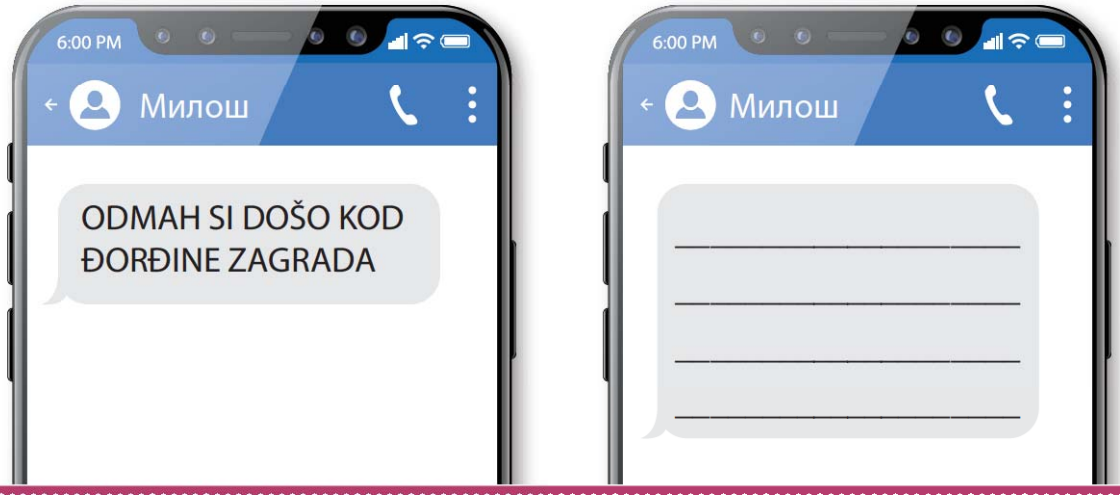


На улици

Ликови: Марија и госпођа Ђина

(Улица у 9 сати ујутру. Марија хода у сусрет госпођи Ђини.)

2. Милош је Андреји послао СМС поруку. Исправи све грешке које је направио тако што ћеш исправно написати пристојну поруку.



Читам и разумем прочитано 2

О народима и обичајима у свету

Пажљиво прочитај текстове, а затим одговори на питања и уради задатке.

Маори, народ са Новог Зеланда изводи традиционални плес хака. Плес се изводи одсечним покретима тела, снажним ступањем ногама о тло, ударањем у груди и бутине и гласним повицима. Некада је извођен пред битку да би се застрашио непријатељ. Данас се изводи као поздрав уваженим гостима, када се слави неки успех, на спортским такмичењима и приликом већих породичних окупљања. На рагби такмичењима репрезентација Новог Зеланда изводи хака пре сваке утакмице. У Окланду, на Новом Зеланду. 2024. године изведен је хака плес у коме је учествовало 6500 људи.



Рагби репрезентација Новог Зеланда изводи хака плес пред почетак утакмице

У Индији се обележава Дивали, празник светлости који се прославља пет дана. Обично се одржава у октобру или новембру. Овим празником се прославља сећање на претке, успешна жетва, долазак кише, али и победа знања над незнањем. Током Дивалија људи украшавају своје куће светлима – сијалицама, свећама и фењерима, а подове латицама цвећа, обојеним пиринчем или песком. У градовима се организују бројне прославе праћене ватрометом, музиком и плесом.



Светло и боје током празника Дивали означавају победу знања над незнањем

У Јапану се негује посебан обичај, церемонија испијања чаја, коју Јапанци зову садо, што значи пут чаја. Садо је посебан начин припреме и служења чаја гостима. Церемонија траје око четири сата. За припрему се користи зелени чај у праху који се зове мача. Чај се припрема у посудама које се употребљавају само у овој церемонији, а особа која припрема чај то чини увек истим и строго одређеним покретима. Постоје и посебне чајџинице или собе за испијање чаја.



▲ Церемонија припреме чаја у Јапану

У бразилском граду Рио де Жанеиру сваке године у фебруару или марту одржава се „Карневал у Ријуˮ. То је најпознатији карневал на свету. Становници из свих делова града, организовани у школе плеса самбе, месецима припремају костиме, маске и кореографију за наступ у карневалској поворци. Током пет дана улицама града се крећу поворке које прате музика, плес и весеље. Ову манифестацију посећују људи из целог света, а у весељу некада учествује и више од 45 милиона људи.



▲ Током карневала број становника Риа се увећа више од седам пута

Сваке године у фебруару у Херцег Новом се обележавају „Дани мимозеˮ. Карневалске поворке, маскенбал, богата понуда рибе и вина, међународна изложба цвећа, концерти дувачког оркестра и мажореткиње су обележја ове манифестације. Заштитни знак манифестације и црногорског приморја је цвет мимоза. Мимоза цвета од јануара до марта. У пуном је цвату у фебруару, зато се тада одржавају „Дани мимозеˮ.



▲ Мимоза цвета у фебруару



▲ Мажореткиње

Инуити су народ који живи у Канади, на Аљасци, Гренланду, у Данској и Сибиру. То је мирољубив народ који у свом речнику не користи реч „рат". У потрази за храном, прелазе непрегледна снежна пространства користећи псеће запреге и моторне санке. Зими, док су у лову, праве привремене куће иглуе, лове фоке, моржеве, поларне медведе и китове. Њихова реч је „кајак", што значи чамац за лов. Користе санке које вуку пси, хаски. Пси Инуитима помажу у лову, али их и чувају од напада звери. Инуити не воле када их зовемо Ескими.



▲ Иглу



▲ Инуити из Сибира

1. О чему је реч у текстовима? Заокружи слово испред тачног одговора.

а) О главним градовима света.

б) О различитим народима света и њиховим обичајима.

в) О различитим правилима понашања широм света.

г) О народима и обичајима наших суседа.

2. Како се зове народ чији је традиционални плес хака?_____

3. У којој држави се одржава Дивали? _____

4. Шта је мача? _____

5. Колико се приближно увећа број становника Риа де Жанеира током карневала? _____

6. Опиши мимозу.

_____

_____

_____

7. У којој држави се одржава манифестација „Дани мимозе"?

_____

_____

8. Како се зове кућа Инуита? Заокружи слово испред тачног одговора.

а) игло б) иглу

9. Шта значи реч КАЈАК и из ког језика потиче?

10. У школској библиотеци потражи енциклопедије за децу и сазнај више о староседеоцима Сједињених Америчких Држава и Канаде. Напиши кратак текст о овом народу и његовим племенима. Посебну пажњу обрати на њихов начин живота. Опиши њихове насеобине и обичаје.

Речи истог или сличног значења, а различитог облика

1. Препиши штампаним словима ћирилице текстове тако што ћеш истакнуте речи заменити речима које имају исто или слично значење.

а) Ноћу крај **живица** _____

Светли **фењер** свица. _____

б) „**Расрди** се лисица, па отиде на тужбу, и **каза** им да ће им довести једнога царског чо'ека, који ће жито право раздијелити."

_____

_____

в) „Дуго су се тако **препирали** и најзад одлучили да испробају своју снагу на путнику који је у то време јахао великим **друмом**."

_____

_____

_____

г) „**Рекао** сам вам да у комаду Магарац треба да једе сено које **лежи** пред њим."

_____

_____

2. Заокружи реч која има исто или слично значење као подвучена реч у реченици.

Пипи Дуга Чарапа је била <u>ведра</u> девојчица.

светла **весела** **бистра**

Мачак Тоша је <u>становао</u> у Чича-Тришиној воденици.

навраћао **боравио** **живео**

Марко Краљевић је био <u>смео</u>.

храбар **немаран** **збуњен**

3. Спој парове речи истог или сличног значења.

родитељ	срдит
љут	главни град
аматер	касно
позно	режисер
вештина	почетник
престоница	спретност

4. Напиши значење подвучених речи у реченицама. Може ти помоћи и Речник на крају твоје читанке.

На крају извођења <u>комада</u> глумци су се поклонили публици.

_____

<u>Дозлогрдио</u> је са својим питањима.

_____

Биће ово велики <u>подухват</u> за све нас.

_____

5. Дати су парови речи истог или сличног значења. Напиши кратак текст у којем ћеш описати предео и употребити све понуђене речи.

честар	шума	трошан	стар	студен	хладан	рит	мочвара
позно	касно	крдо	стадо	кожух	огртач	колиба	кућица

_____

_____

_____

_____

_____

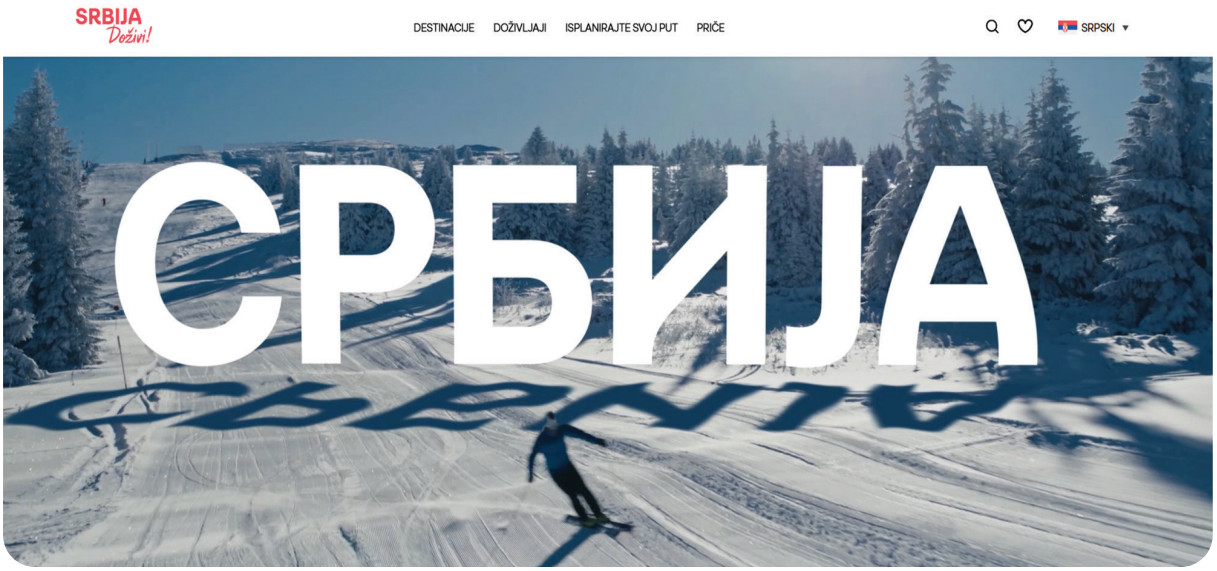
_____

_____

Читам и разумем прочитано 3

Природне лепоте Србије 1

О природним, историјским и културним лепотама Србије као и о најлепшим туристичким пределима наше земље можеш да сазнаш од запослених у Туристичкој организацији Србије. Ова организација има и интернет сајт коме можеш да приступиш ако уз помоћ одраслих у интернет претраживач укуцаш „Туристичка организација Србије".



▲ Са насловне стране интернет сајта Туристичке организације Србије

На насловној страни интернет сајта Туристичке организације Србије, у рубрици „Приче", одабери категорију „У природи". Пронађи текст под насловом „Мистериозна тврђава на Дунаву". Пажљиво га прочитај, а потом одиграј квиз тако што ћеш заокружити слова испред тачних одговора.



Овај текст можеш да прочиташ ако га, уз помоћ неког одраслог, учиташ путем QR-кода.

1. Мистериозна тврђава на Дунаву је:

а) Смедеревска тврђава; **б)** тврђава Рам; **в)** Голубачка тврђава.

2. Шта сазнајеш из следеће реченице?

У целом току од Шварцвалда (Немачка) до Црног мора (Бугарска) Дунав је најшири код Голупца.

а) Дунав извире у Немачкој и улива се у море у Бугарској, а најшири је у Србији.

б) Дунав извире из Црног мора улива се у реку у Шварцвалду, а најужи је у Србији.

3. Како се зове једна од кула тврђаве?

а) Капа кула **б)** Берет кула **в)** Шешир кула

4. Име витеза чију тајну чува кула број 8 је:

а) Црниша Завишић; **б)** Завиша Црни; **в)** Велиша Црнић.

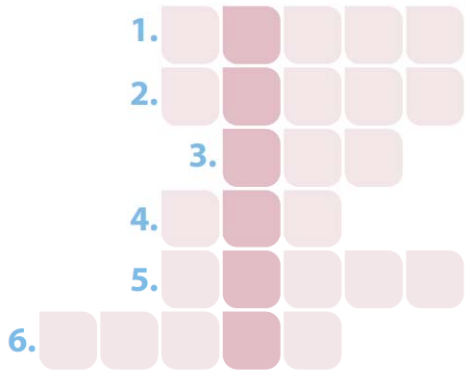
5. Које доба дана је на слици која је постављена целом дужином текста „Мистериозна тврђава на Дунаву”?

а) вече **б)** подне **в)** ноћ

6. Препричај текст „Мистериозна тврђава на Дунаву”. У препричавању ти могу помоћи и тачни одговори из одиграног квиза.

Играмо се речима 1

1. Реши укрштеницу и открij реч коју крије.



1. Једним именом доручак, ручак и вечера.
2. Десерт после јела.
3. Део прибора за јело.
4. На њему се постављају тањири и храна.
5. У њему се кува храна.
6. Назив за све што једемо.

2. У следећим речима прецртај једно слово тако да добијеш реч која има ново значење. Нове речи напиши на линијама.

шума _____ Маја _____ зуб _____ лето _____

3. На линију напиши реченицу која има више од две речи, а у којој свака реч почиње истим словом.

_____

4. У речи **изненада** пронађи и на линије напиши четири имена без промене редоследа слова.

_____ _____ _____ _____

5. Препиши штампаним словима ћирилице реченице тако што ћеш уместо истакнутих речи написати речи истог или сличног значења.

Посматрала је свој **дом** са **брега**.

_____

Поспреми собу и сложи **ципеле**.

_____

Док смо шетали **кучиће**, **ћаскали смо** и **кикотали се**.

_____

6. На линији напиши реченицу у којој ће подвучена реч имати увећано значење.

Милош Обилић је био <u>јунак</u>.

_____

Описивање природе

Пред тобом су слике шуме и пашњака у Национаном парку Тара. Замисли да се шеташ овом прелепом природом и опиши оно што те окружује. Покушај да замислиш и у свеску, у оквиру састава дочарај звуке, мирисе и боје које можеш да видиш и осетиш у таквој шетњи. Замисли топлоту сунчевих зрака, струјање ветра и жубор воде у даљини. Замисли цвркут птица, зујање инсеката, мекоћу тла под твојим ногама. Уочи нијансе боја и игру светла и сенке. Опиши небо и облаке. Замисли мирисе које можеш да осетиш у оваквој шуми и упореди их са мирисима какве можеш да осетиш на пашњаку. Користи сликовите изразе, речи и персонификацију.





Читам и разумем прочитано 4

Природне лепоте Србије 2



▲ Свитање на Каменој гори

У југозападном делу Србије у близини Пријепоља налази се планина Камена гора.

Уз помоћ одраслих потражи више података о Каменој гори на интернету. У интернет претраживач укуцај „Завод за заштиту природе Србије". На насловној страни ове интернет презентације у поље претраживача са ознаком лупе укуцај „Камена гора". Прочитај текст „Предео изузетних одлика Камена гора", а потом одиграј квиз и уради задатке тако што ћеш заокружити слово испрад тачног одговора.

1. На подручју Камене горе постоји око 100 пећина. Неке у називу имају реч **пећина**, а неке:

а) рупа; **б)** јама; **в)** бездан.

2. На шта се односе називи: црногорска млечика, мајски кађун и једнострани звончић?

а) строго заштићене биљне врсте

б) строго заштићене животињске врсте

в) строго заштићене водне врсте

3. Камена гора је окружена клисуром реке:

а) Дрине; **б)** Увца; **в)** Лим.

4. Најлепше шуме на Каменој гори су шуме:

а) храста; **б)** брезе; **в)** смрче.

5. Недалеко од Камене горе је граница:

а) Србије и Црне Горе; **б)** Србије и Босне и Херцеговине;

в) Србије и Северне Македоније.

Сазнај и ово

На Каменој гори се налази Стари бор који још називају и Свети бор. Висок је око 13 метара са пречником крошње од око 18 метара. Обим стабла му је готово 5,5 метара. Сматра се да има више од 500 година. Под заштитом је државе као споменик природе.



Стари (Свети) бор ▶

Уз помоћ старијих учитај QR-код и погледај филм Завода за заштиту природе Србије са пејзажима Камене горе.



У свеску напиши кратак састав о лепотама овог заштићеног подручја. Подсети се како се описује природа. Покушај да замислиш звуке и мирисе који прате слику са видео-записа. Имаш малу помоћ, дат је почетак описа.

Шетња Каменом Гором

Освануло је летње јутро на Каменој гори. Свежи ветрић носио је мирис влажне траве док се магла полагано успињала брдима. Сунчеви зраци пробијали су се кроз грање смрча и измаглицу шарајући ливаду сликама сенки витих јела.



▲ Поглед на Ртањ

У источном делу Србије, недалеко од Бољевца и Сокобање налази се планина Ртањ која је под заштитом државе као специјални резерват природе. О Ртњу можеш више да сазнаш уз помоћ одраслих, на интернет страници Завода за заштиту природе Србије или на интернет страници Туристичке организације Бољевац. У свеску напиши кратки научно-информативни текст о Ртњу. У тексту треба да одговориш на дата питања да би он имао и научни карактер.

Имаш и малу помоћ у виду краја текста, а можда ти помогне и кратки филм Завода за заштиту природе Србије који можеш да погледаш ако уз помоћ одраслих учиташ QR-код.



1. У ком делу Србије се налази планина Ртањ?
2. Како се назива највиши врх ове планине и на којој је надморској висини?
3. Које шуме преовлађују на Ртњу?
4. Како се зове лековито биље од кога се припрема ртањски чај?
5. Која страна планине је погоднија за успон планинара јер је блажа?
6. Зашто за Ртањ кажу да је кров Србије?
7. Облик планине Ртањ подсећа на облик једног геометрисјког тела. Којег?
8. Зашто је планина Ртањ проглашена за специјални резерват природе?

Тајне планине Ртањ

Због веома ретких и заштићених биљних и животињских врста и своје лепоте, планина Ртањ је 2018. године проглашена за специјални резерват природе. Лепоте ове планине најбоље се упознају планинарењем. За почетнике имамо мали савет – успињите се јужном страном планине.

Играмо се речима 2

1. Имаш прво и последње слово. Смисли речи.

у_____к м_____т л_____а ј_____а м_____к

2. Напиши реч која има:

а) два слога _____; три слога _____;

један слог _____; четири слога _____.

б) Сваком слогу додај два слога да добијеш реч.

ко___ ___ __ ми__ ја ___ ___ ___ ва ____

3. У следећим речима изостављено је слово Ч или Ћ. На линијама их напиши правилно.

___ уп ___еп ре__ ма__ка __а__ак ___илим

на___итан ку__а за__ин ме___ава ___ерка

4. **а)** Следеће речи прочитај уназад и напиши их на линији.

кутсај _____ ацилазил_____ нагобот_____

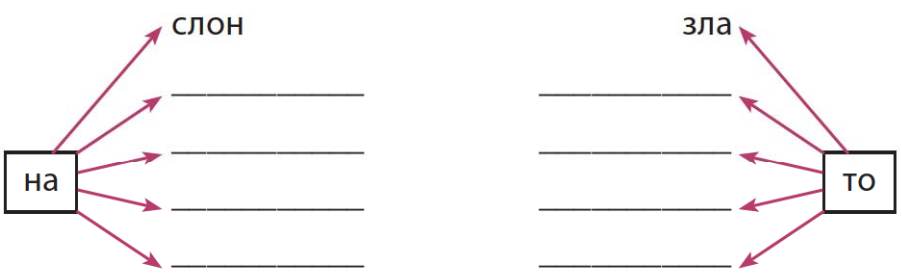
б) Употреби речи из питања под а) и састави три реченице.

_____

_____

_____

5. Састави нове речи као што је започето.



6. У следећој реченици речи су се саставиле. На линији напиши реченицу правилно.

далисутидалидадалиборудашпоклон?

_____

7. Реши осмосмерку. Заокружи слова која ти остану и на линији напиши назив текста који сте радили.

редитељ, Миле, магарац, Мирко, Павле, Бранко, џем,
деца, девојчица, лица, ја.

а	ц	и	ч	ј	о	в	е	д
п	р	е	д	и	т	е	љ	о
е	л	и	М	л	и	ц	а	о
а	ц	е	д	у	о	л	е	к
д	Б	р	а	н	к	о	л	р
ј	е	џ	е	м	а	г	в	и
а	г	в	е	д	о	л	а	М
ц	а	р	а	г	а	м	П	а

_____

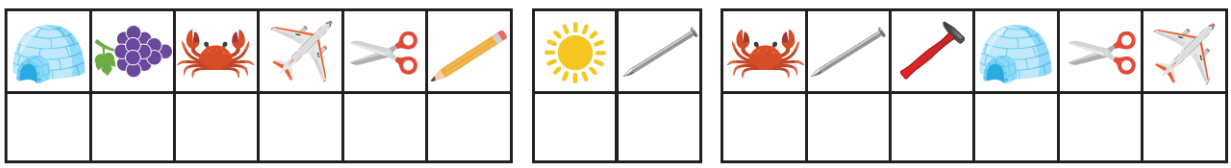
8. Ако правилно сложиш слова, добићеш врсте речи које смо учили. На линији испод прво напиши врсту речи, а затим по три примера за сваку.

ИПРЕВДИ	ЛГАГЛОИ	ЕИМИНЦЕ	ЛЧИНЕ АЗМЕНЦИЕ	ОБРЈЕИВ
_____	_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____	_____

9. У свакој колони заокружи реч која ту не припада.

клупа	дрвена	мисли	први	бачки
оловка	бакарна	расте	други	сјенички
златна	памучна	плива	три	београдски
ђак	марама	дрема	чатврти	нишки
шешир	сребрна	сања	пети	лептиров

10. Дешифруј поруку тако што ћеш у квадратић испод слике уписати почетно слово назива предмета који је на слици.



Читам и разумем прочитано 5

Прослава Божића широм света

Један од најзначајнијих хришћанских празника који се слави широм света је Божић. Божић значи мали бог и то је празник рођења Исуса Христа.

У нашој земљи православни верници почињу припреме за Божић Великим постом који траје 40 дана и завршава се 6. јануара, на Бадњи дан. Тих 40 дана не једу се месо, млеко, млечни производи и јаја. Верници треба да се уздржавају од ружних мисли и да чине добра дела. На Бадњи дан, последњи дан поста, у кућу се уносе бадњак и слама и припрема се богата посна трпеза.

На сам дан Божића, 7. јануара, први који улази у кућу је положајник, гост који према веровањима у кућу доноси љубав, родну земљу и богатство, па га домаћин дарује неким симболичним поклоном. Породица се за ручак окупља око божићне трпезе и тада се ломи погача чесница. За ручак се припрема печеница, најчешће печено прасе.



▲ Бадњи дан



▲ Чесница

Католички верници у Србији славе Божић 25. децембра. Слављење Божића започињу прзником који се зове адвент или долазак и који траје четири недеље. Те четири седмице, пре почетка недељног ручка, сваке недеље пале по једну свећу. На Бадњи дан, 24. децембра, кити се јелка уз коју се постављају и фигурице које представљају догађај рођења Исуса Христа. На Бадњи дан се пости, а најчешће се једу риба и салата од кромпира.

На Божић се за ручак породица окупља за столом и тада се једе печење, најчешће ћурка или гуска и деле се божићни поклони.



▲ Адвентске свеће



▲ Фигурице које представљају рођење Христа

У Русији православни верници славе Божић кад и у Србији, 7. јануара. Пре Божића чисти се кућа, кити јелка, а домови украшавају јеловим гранчицама, звончићима и свећама. На Бадњи дан у Русији се не једе до увече, док се не појави прва звезда. Руси тај дан зову Сочељник према јелу које се тада традиционално једе. То је врста каше која се припрема од куване пшенице с медом и сувим воћем. На трпезу се на средину стављају сочељник и свећа, а около још 12 врста јела, док се под сто ставља слама.

За Божић се припрема богат ручак са различитим врстама меса, а најчешће то буде гуска пуњена јабукама или печено прасе.



Сочељник и остала јела ▶

Деца у Италији на дан Божића, 25. децембра, добијају поклоне од Бабе Наталеа (Деда Мраза) и једу десерт панетоне – мекани сочни колач са комадима сушеног воћа.

У Канади се за Божић не дарују само чланови породице, већ се поклони припремају и за сиромашне. За божићни ручак служи се месна пита – туртијер.



▲ Панетоне



▲ Туртијер

У Немачкој се организују божићни базари. На Бадњи дан се кити јелка и припрема печена гуска која се једе за божићни ручак. Немци за Божић традиционално припремају воћни хлеб – штолен и медењаке, колаче у које се додају миришљави зачини. Од истог теста некада праве и кућице украшене шећерном пастом.



▲ Кућа од медењака

У Мексику се Божић слави три недеље. На улицама се организује прослава празника са продајним сајмовима на којима се продаје биљка божићна звезда. На Бадњи дан Мексиканци се окупљају на улицама, ходају у поворкама, а потом играју и певају на фештама. За божићни ручак припрема се тамалес. Тамалес се прави тако што се на сув лист кукуруза стави тесто од кукурузног брашна и месо. Увијају се сармице које се потом кувају. Пре јела, залогаји се одмотавају из кукурузовине која се не једе.



▲ Божићна звезда



▲ Божићна трпеза са тамалесом

Филипинци најдуже на свету славе Божић, од септембра до јануара. Прослава је незамислива без бибинкгке, колача од пиринча и усољених јаја и бумбога, љубичастог колача од пиринча.



▲ Бибинкгка



▲ Бумбог

Породице у Етиопији прославу Божића започињу у храму, уз песму хорова, након чега мушки чланови играју гану, игру сличну хокеју на трави. Домаћице спремају зачињену чорбу с пилећим месом – дороват и кисели хлеб са зачинима.



▲ Дороват



▲ Кисели хлеб са зачинима

Породице у Грузији на дан Божића организују параду алило. Тада сви носе костиме и децу дарују слаткишима. Обичај је да се кити божићна јелка чичилаки, која је направљена од струготина дрвета. Украшава се слаткишима и воћем. Деца посебно воле божићну посластицу чурчкела која се прави од ораха и сока од грожђа.



▲ Чичилаки



▲ Чурчкела

Јерменске породице Божић славе 6. јануара и за ту прилику праве слатку чесницу гату.



▲ Гата

Широм света Божић се прославља на различите начине. За све народе заједничко је да дан рођења Исуса Христа прослављају у кругу породице, негујући традицију и обичаје својих предака.

Провери шта све ново знаш.

1. О ком празнику је реч у тексту? Обој поље са тачним одговором.

Ускрс	Ханука	Курбан-бајрам	слава	имендан	Божић

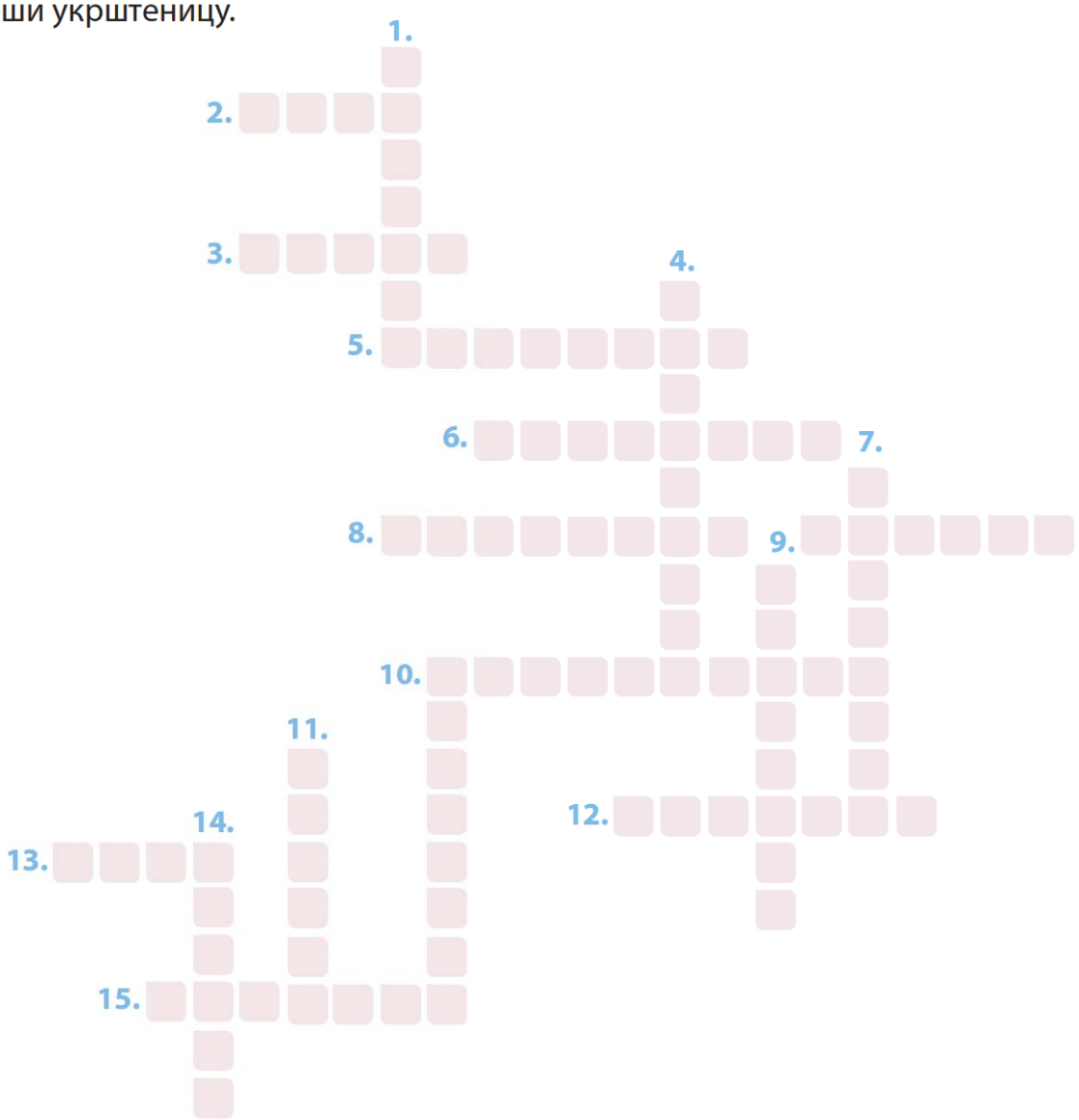
2. Напиши назив државе у којој се Божић прославља:

а) 6. јануара _____;

б) три недеље _____;

в) од септембра до јануара _____.

3. Реши укрштеницу.



Водоравно

2. Слатка чесница из Јерменије.
3. Божићна грузијска породична парада.
5. Руска каша од куване пшенице, меда и сувог воћа.
6. Канадска месна пита.
8. Божићна јелка из Грузије.
9. Љубичасти колач од пиринча са Филипина.
10. Гост који долази у кућу на Божић.
12. Етиопијска зачињена чорба са пилећим месом.
13. Традиционална етиопијска игра.
15. Погача која се ломи на Божић.

Усправно

1. Мексичко кукурузно тесто са месом.
4. Филипински колач од пиринча и усољених јаја.
7. Грузијска божићна посластица од ораха и сока од грожђа.
9. Италијански мекани сочни колач са комадима воћа.
10. Српска печена прасетина.
11. Немачки воћни хлеб.
14. Њиме католички верници започињу слављење Божића.

Читам и разумем прочитано 6

Мапе ума

Како ти је најлакше да запамтиш нешто што учиш? Некада је можда довољно да више пута прочиташ оно што ти је у књизи посебно истакнуто.

Учимо ново

Именице, **заменице**, **придеви**, **глаголи**, основни **бројеви** до пет и редни бројеви су **променљиве врсте речи**. Именице, заменице, придеви и бројеви имају род и број, док се глаголи мењају по лицима и временима.

Некада можеш себи да направиш табелу и тако лакше запамтиш.

Променљиве врсте речи				
именице	заменице	придеви	глаголи	бројеви

Ако повежеш са оним што знаш од раније, биће ти још лакше.

Променљиве врсте речи				
именице	заменице	придеви	глаголи	бројеви
властите	ја, ти, ми, ви	описни	радња	основни
заједничке	мој, твој, наш	присвојни	стање	редни
градивне		градивни	збивање	
збирне				

Можеш и да направиш графикон који зовемо мапа ума.



Осим основних појмова, у графикон можеш да додаш и примере за сваки појам.



Мапе ума су цртежи у облику графикона са појмовима. Помажу ти да лакше запамтиш и разумеш оно што учиш. Могу да служе као подсетник или као помоћ при учењу. Најчешће се у средишњи део графикона уписује главна тема која се обрађује. Од тог средишњег и најистакнутијег поља гранају се мања поља која садрже важне речи, слике и идеје. Мапа ума може да личи на разгранато дрво или на паукову мрежу.

Направи мапу ума о годишњим добима, у средишњем пољу можеш написати „Годишња доба". Од тог поља можеш да нацрташ гране са пољима у које уписујеш називе годишњих доба. Затим на сваку грану можеш да доцрташ гранчице, лишће или облике које желиш, и напишеш придеве којима ћеш описати свако од наведених годишњих доба.

Свако прави своју мапу ума, онако како је замислио и како му је најлакше да запамти то што учи.

Играмо се речима 3

1. Од датих именица напиши придев.

лопта _____ коњ _____ Сава _____

2. Дате су именице. Допиши глаголе тако да добијеш реченице које имају смисла.

_____ хлеб.

_____ мрава.

_____ школи.

3. У свакој речи пронађи реч која је назив дела тела човека и заокружи је.

очигледно струкиран струка срцепарајућ

напрстак зглобни оковратник олистати нараменица

4. Дате су речи. Напиши речи које се са њима римују. Један пример је урађен.

спава	кума	село
права	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

5. Допуни започете реченице тако да свака садржи шест речи.

Јованова мама _____

Златна огрлица _____

Свако јутро _____

Узбуркано море је _____

6. У свакој реченици пронађи реч која се исто чита и спреда и отпозади. Напиши речи на линијама.

Данас око подне идемо у парк. _____

За неколико дана нам Ања долази у посету. _____

У Тунису постоји град Сус. _____

Данас је радар показао да је мој ујак пребрзо возио. _____

7. Допуни речи словима Ђ или Џ.

ма__ионичар ___езва __ур__евак __емпер __еврек о__ак

8. У свакој речи пронађи број и напиши га на линији.

подварак	Костолац	петарда
_____	_____	_____
атрибут	**стриц**	**шестар**
_____	_____	_____

Допуни реченицу:

Сви бројеви у овом задатку су _____ бројеви.

9. Низ слова крије речи. Међу словима су и нека која ту не припадају. Када прецрташ слова која су вишак, добићеш речи које имају значење и чине реченицу. На линију препиши штампаним словима ћирилице добијену реченицу.

данасссеннаачасурсрпскогајезикамиграмовречима

_____

10. Пред тобом су загонетке и питалице. Дата су и решења, али су се слова испреметала. На линију напиши решење сваке загонатке и питалице.

Шкриња без врата, а у њој мали грумен злата.

___ ___ ___ ___

(ајеј)

Ако изговориш моје име више ме неће бити. Шта сам ја?

— — — — — —

(таинши)

У њих се кроз један отвор улази, а кроз два излази. Шта је то?

— — — — — — — — —

(лтапонане)

Ако ме имаш, желиш да ме делиш. Ако ме поделиш, више ме немаш.

— — — — —

(најат)

Што га више има, то га мање видиш.

— — — —

(крам)

Препричавање

Пред тобом је задатак да препричаш приповетку „Детективско срце" Весне Алексић. У препричавању може да ти помогне план из граматике. Води рачуна о редоследу догађаја, укратко опиши главне и споредне ликове и објасни у каквим су односима. Покушај да пренесеш атмосферу из приче и труди се да твоје излагање буде уверљиво. Важно је да наведеш шта је изазвало главни догађај и које су његове последице. Најважније је да пренесеш поруку приче која нам говори о доброти у људима.

_____

(наслов)

Читам и разумем прочитано 7

Културне знаменитости Србије

Лепенски Вир

Археолошки локалитет Лепенски Вир налази се у Ђердапској клисури, на десној обали Дунава, недалеко од Доњег Милановца, на истоку Србије.

Лепенски Вир представља остатке најстаријег трајног насеља у Европи. Настао је пре више од осам хиљада година. Ово насеље у коме су људи живели 4000 година откривено је током истраживања која су вршена пре изградње хидроелектране Ђердап. У овом насељу људи су најпре живели у колибама у облику шатора, а потом у земуницама. Све куће у основи су имале једнакостранични троугао и улаз окренут ка Дунаву. Станари су спавали уз огњиште на глиненом поду, који се загревао од огњишта. Хранили су се рибом, месом дивљачи и шумским плодовима, а касније су узгајали и житираце. У кућама су пронађене и фигуре које су настале клесањем и украшавањем облутака из Дунава.



◄ Колиба која у основи има троугао



Изглед унутрашњости колибе ►



▲ Остаци насеља Лепенски вир



▲ Заштићени археолошки локалитет



▲ Део пронађених фигура

1. Подвуци тачан одговор.

а) Археолошки локалитет Лепенски Вир се налази у:

Сићевачкој клисури; Грделичкој клисури; Ђердапској клисури.

б) У близини Лепенског Вира је:

Горњи Милановац; Доњи Милановац.

2. На линији напиши пре колико миленијума је настало насеље Лепенски Вир.

_____

3. Заокружи слово испред тачног одговора.

а) Сви објекти у Лепенском Виру у основи су имали квадрат и врата окренута ка реци.

б) Све куће у Лепенском Виру у основи су имале једнакостранични троугао и улаз окренут ка Сави.

в) Својство свих кућа у Лепенском Виру био је улаз окренут ка Дунаву и основа у којој је једнакостранични троугао.

г) Све куће у Лепенском Виру у основи су имале круг и улаз окренут ка Дунаву.

4. Ако је тврдња тачна, на линију упиши број **1**, а ако је нетачна број **2**.

Становници Лепенског Вира су спавали у:

_____ земуницама _____ кућама зиданим од цигле

_____ кућицама на дрвећу _____ кућама у облику шатора-колиба

_____ у пећинама _____ у вишеспратницама

5. Допиши реч која недостаје у реченици.

дрво облутак глину камен

Становници Лепенског Вира правили су фигуре тако што су клесали и украшавали _____.

6. Погледај слике фигура нађених у Лепенском Виру. На линији напиши на које становнике Дунава те подсећају.

_____

Тврђава Рам

Путујући Дунавом, на седамдесетом километру низводно од Винче ка Великом Градишту, налази се тврђава Рам. Саградили су је Турци у 15. веку на узвишењу на обали, како би осигурали војну моћ и ојачали границе турског царства, али и контролисали речни саобраћај. Иако није била велико утврђење, ова тврђава је имала систем одбране топовима. Крај тврђаве је постојало насеље које је било трговачки центар. О томе говоре остаци одморишта за путничке и трговачке каравање, са турским купатилом. Према легенди, турски владар Бајазит II је преноћио на узвишењу где је данас Рам. Како му је одмор на том месту пријао, наредио је да се ту подигне тврђава.



▲ Поглед на тврђаву Рам са Дунава



▲ Изглед унутрашњег дворишта тврђаве

1. Обој поље са тачним одговором. Тврђаву Рам су саградили:

Турци пре осам векова	Срби пре седам векова
Срби пре пет векова	Турци пре шест векова

2. Зашто су тврђаве грађене на узвишењима и изнад река? Заокружи слово испред тачног одговора.

а) Због боље прегледности и лакше одбране.
б) Због опасности од поплаве.
в) Због речног саобраћаја.
г) Због друмског саобраћаја.

3. Допуни реченицу тако да тврдња буде тачна.

На слици се јасно види да тврђава има _____ куле.

4. Где је Винча у односу на Рам? Заокружи слово испред тачног одговора.

а) узводно б) низводно

Црква Светог Ђорђа на Опленцу

У централном делу Шумадије, у Тополи, на брду Опленац, налази се црква посвећена Светом Ђорђу. Ову цркву је подигао српски краљ и унук вође Првог српског устанка Карађорђа, Петар I Карађорђевић. Црква је маузолеј династије Карађорђевић, што значи да су ту сахрањени чланови ове владарске породице.

Грађена је од 1910. до 1930. године и завршена у време владавине краља Александра, Карађорђевог праунука. Црква има пет купола, а споља је поплочана белим мермером са оближње планине Венчац. Унутрашњост цркве је украшена мозаицима који су направљени од 40 милиона разнобројних коцкица.





1. Подвуци објашњење речи маузолеј.

Врста музеја у цркви.

Место где су сахрањени чланови владарске породице.

Део манастира.

2. Ко је био владар Србије у време завршетка изградње цркве? Заокружи слово испред тачног одговора.

а) Карађорђев син **б)** Карађорђев праунук **в)** Карађорђев унук

3. Заокружи тачан одговор. Од чега су направљени мозаици у цркви?

зрнаца плочица коцкица облутака

4. На основу текста и према сликама опиши спољашњи и унутрашњи изглед Цркве Светог Ђорђа.

_____

_____

_____

_____

_____

Читам и разумем прочитано 8

Пажљиво прочитај текст, а затим одговори на питања и уради задатке.

Шљива

Србија је један од највећих произвођача шљиве у свету. Централни и западни предели Србије прошарани су шљивицима. У златиборском крају постоји и село које носи назив по овом воћу – Шљивовица.



▲ Шљивик у чачанском крају

Младе засаде ове воћке, младице, најбоље је посадити у позну јесен, у новембру или децембру. До првих плодова потребно је стрпљење јер младицама треба две до три године да порасту и почну да рађају.

Шљива цвета у априлу, када се шљивици испуне бехаром, белим, ситним, мирисним цветовима воћки. Вредне пчеле ће оплодити бехар и од њих ће се прво формирати зелене бобице.



▲ Шљивик под бехаром у априлу

Окупане сунцем лета, бобице ће се развијати у крупније зелене плодове. С временом ће плодови мењати боју од зелене до плаве. Плод је зрео када је загаситољубичаст, тамноплав, код неких врста црвенкаст и прекривен сивкастом маглицом, пепељком која се губи при додиру. У августу и септембру сочни плодови су спремни за брање.



▲ Зелене, незреле шљиве



▲ Зреле шљиве прекивене пепељком

Боја коре	Тврдоћа плода	Када може да се једе
зеленкаста	веома тврда	није за јело
светлоплава	тврда	за који дан
тамноплава/љубичаста	благо мекана	може да се једе
врло тамна	превише мекана	презрела, добра за џем

У Србији се шљиве најчешће беру крајем лета, у августу и почетком септембра. Тада су најслађе, а мирис шљивика најлепши.

Упознај сорте шљива које се најчешће гаје у Србији.

Пожегача или мађарка

Највише се користи за производњу алкохолног пића, ракије шљивовице. Има ситан плод и тамноплаву кору чија је површина прекивена пепељком. Коштица се лако одваја. Бере се у септембру.

Чачанска родна

Крупна, слађа, одлична за џем и да се једе свеже убрана. Има ситније до средње крупне плодове, јајастог је облика. Плод ове шљиве је сочан, а кад је зрео има тамнољубичасту боју. Бере се крајем августа и почетком септембра.

Ваљевка

Плод је крупан са тамноплавом кором, прекривеном богатом пепељком. Погодна је за разноврсну прераду, сушење и производњу ракије. Бере се почетком септембра.

Шумадинка

Позната и као црвена ранка, црвењача. Кажемо да је ранка јер прва сазрева, почетком августа. Плод је ситан, плавоцрвене боје и врло укусан. Погодна је за производњу ракије.

1. Спој реч са њеним значењем.

шљивик	младица
пепељка	бехар
цветови воћа	воћњак шљиве
младо стабло воћа	маглица на шљиви

2. Како се зове сорта шљиве која се гаји у Србији и прва дозрева за брање?

То је шљива _____.

3. У табелу разврстај сорте шљива које се гаје у Србији према боји.

Црвена	Тамноплава	Тамнољубичаста

4. Обој одговарајућа поља.

ШЉИВА	садња	цветање	берба
август/септембар			
април			
новембар/децембар			

5. Наброј три различита значења речи ШЉИВОВИЦА које сазнајеш из текста. Два су истог или сличног значења, а једно је властита именица.

_____ _____ _____

6. На основу слике, прочитаног текста и личног искуства опиши шљиву.



_____

_____

_____

_____

Одређивање значења устаљених језичких израза

1. Повежи истакнуте устаљене језичке изразе са њиховим значењем.

Ана је **изашла на крај** са најтежим задатком из математике.

Понашај се **као да си код куће**.

Огњен је био **ван себе од радости** због петице на контролном.

Тати се **навукао облак на чело** зато што сам закаснио.

Бадава му говориш, неће те послушати.

Милане, немој да идеш **ногу пред ногу**.

- узалуд
- намрштио се
- споро, полако
- пресрећан
- изборити се
- слободно

2. У реченици из приповетке „Детективско срце" Весне Алексић подвуци устаљени језички израз.

„Нема потребе да висиш на том степеништу и уопште одлазиш тамо, Јелена..."

3. Прочитај реченице, а затим подвуци реч која има исто значење као дати језички изрази.

Пуче **као гром из ведра неба**. **С неба па у ребра**.

неспретно кришом гласно изненада бојажљиво смирено

4. Обој поље са тачним одговором.

Означени устаљени језички израз у реченици: „**Бежи** од стакларске пећи **као од куге** док ти није спржила лице и душу...", из бајке „Стакларева љубав", Гроздане Олујић означава:

бежање од болести

непромишљене поступке

склањање од проблема и опасних ситуација

5. Заокружи слово испред реченице у којој је употребљен устаљени језички израз који има исто значење као и реч **никад**.

а) Мама се толико наљутила на мене да ми је рекла да тај филм нећу гледати.

б) Тај успех ће се поновити кад на врби роди грожђе.

в) Због твог понашања држим те на оку.

г) Војислав математику држи у малом прсту.

6. Прочитај реченице, а затим објасни значење устаљених језичких израза који су истакнути.

а) „Није леп, али је **доброг срца** и плива врло лепо, као и остали, чак смем рећи и мало боље."

_____

б) „Узлетеше високо, високо, а ружном пачету **би тешко око срца**."

_____

в) „А кад сељак доврши посао и прође кожуху, у мени **срце заигра од радости**..."

_____

7. Прочитај реченицу. Објасни значење употребљених устаљених језичких израза, а затим напиши које језичке изразе користе твоји родитељи.

Љубици родитељи често кажу да се понаша као да јој нису **све овце на броју** и да иде **као мува без главе**.

- нису све овце на броју

_____

_____

- као мува без главе

_____

_____

Устаљени језички изрази које ми говоре родитељи:

_____

_____

_____

8. Коме си ти **десна рука**? Напиши реченицу у којој ћеш да употребиш име те особе и дати устаљени језички израз.

_____

_____

Описивање књижевног лика

Пред тобом је задатак да опишеш књижевни лик Ковиљке из твоје читанке.

На почетку објасни из ког књижевног дела је овај лик и ко је аутор тог дела. Иако у делу није прецизно описан изглед овог књижевног лика, ти можеш да га замислиш и да опишеш његове карактеристике. Опиши какво је понашање Ковиљке. Каква је она у очима блиских особа, а каква у очима других људи који је познају? Објасни који њени поступци говоре да је Ковиљка изузетна јунакиња. На крају напиши шта можеш да научиш из живота ове јунакиње.

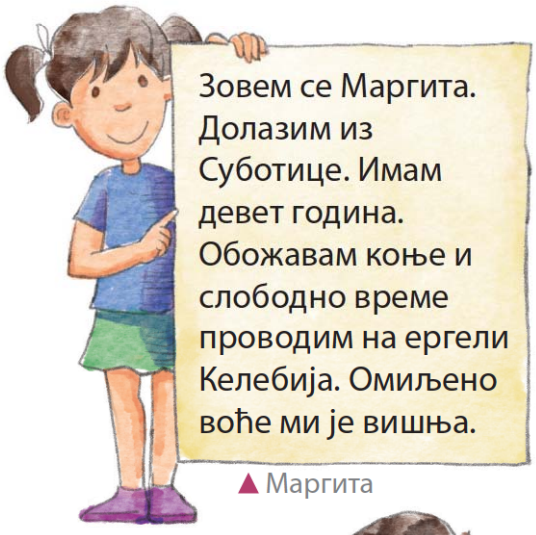
_____

(наслов)

Читам и разумем прочитано 9

Дружење на настави у природи

Ученици неколико основних школа из различитих крајева Србије су били на настави у природи. Приликом упознавања представили су себе. Пажљиво прочитај описе, а затим попуни табелу.



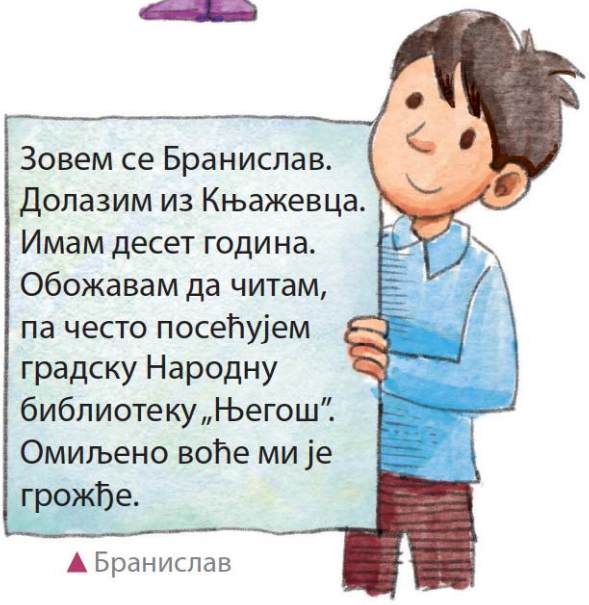
Зовем се Маргита. Долазим из Суботице. Имам девет година. Обожавам коње и слободно време проводим на ергели Келебија. Омиљено воће ми је вишња.

▲ Маргита



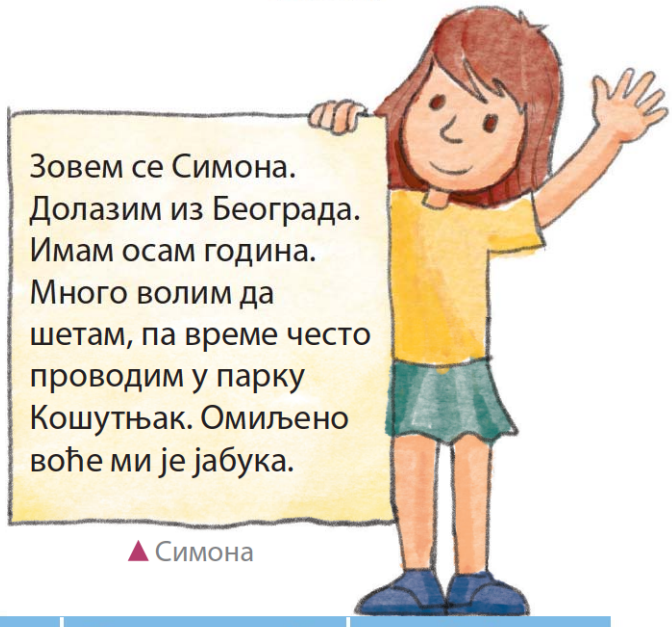
Зовем се Новак. Долазим из Ужица. Имам једанаест година. Обожавам да пецам на реци Ђетињи. Омиљено воће ми је малина.

▲ Новак



Зовем се Бранислав. Долазим из Књажевца. Имам десет година. Обожавам да читам, па често посећујем градску Народну библиотеку „Његош". Омиљено воће ми је грожђе.

▲ Бранислав



Зовем се Симона. Долазим из Београда. Имам осам година. Много волим да шетам, па време често проводим у парку Кошутњак. Омиљено воће ми је јабука.

▲ Симона

Име	Године	Насеље	Омиљено воће	Хоби
		Ужице		
	девет			
				читање књига
Симона				

Проучи табелу која ти може помоћи у описивању. У свакој колони се крије један уљез. Прецртај га.

ОПИСИВАЊЕ ЛИКА		
опис спољног изгледа	**опис начина кретања**	**опис карактера**
плавоок	грациозан	стидљив
висок	брзоплет	штркљаст
млад	хитар	досетљив
срчан	тром	духовит

Укратко опиши себе као што су то урадила деца у првом задатку. У опису ти може помоћи и табела из претходног задатка.

Размени са другом/другарицом из одељења радну свеску и нека ти напише нешто о себи.

Речи истог облика, а различитог значења

1. На линијама напиши шта значи реч **глава** у следећим реченицама.

Мој деда је **глава** куће. _____

Баку је данас болела **глава**. _____

Мајстор је рекао да је покварена **глава** мотора. _____

За њега кажу да је усијана **глава**. _____

Лазар је наша паметна **глава**. _____

Остаје да прочитам пету **главу**. _____

2. Напиши неколико различитих значења речи које су дате.

лук	коса	месец	зора

3. Напиши неколико реченица у којима ћеш да употребиш речи истог облика, а различитог значења. Један пример је урађен.

Дуња воли слатко од дуња.

_____

_____

4. Допуни реченице речима које имају исти облик, а различито значење.

Сава плива у реци _____. _____ бере вишње.

Пиле моје, идемо да купимо _____. Данас је Ружа убрала _____.

5. Пажљиво прочитај реченице и допуни их одговарајућом речју.

Има га патика, има га ципела, учимо га у школи. То је _____.

Он је Земљин сателит, а може да буде и временски период. То је _____.

6. Пажљиво погледај слике, напиши назив предмета, а затим објасни шта значе и чему служе.



_____



_____

_____

Читам и разумем прочитано 10

Пажљиво прочитај текст и проучи табеле, а затим одговори на питања.

Седмобој за жене

Седмобој за жене је атлетско такмичење које се састоји од седам атлетских дисциплина. Жене се у седмобоју такмиче на Олимпијским играма од 1980. године.

Такмичење траје два дана. Првог дана такмичења су на програму трчање на 100 m са препонама, скок увис, бацање кугле и трчање на 200 m. Другог дана одржава се такмичење у скоку удаљ, бацању копља и трчању на 800 m. Резултати се претварају у бодове и сабирају, а победница седмобоја је такмичарка која је освојила највећи број бодова.



▲ Бацање копља – жене



▲ Бацање кугле – жене

Светска рекордерка у седмобоју је Американка Џеки-Џојнер Керси. Европска рекордерка у овој дисциплини је Швеђанка Каролина Клифт, док Марија Михајлова држи српски рекорд.

Резултати седмобоја за жене

Атлетске дисциплине	Рекордерке		
	Каролина Клифт	Марија Михајлова	Џеки Џојнер-Керси
100 m препоне	13,15 s	14,38 s	12,69 s
скок увис	1,95 m	1,74 m	1,86 m
бацање кугле	14,81 m	11,09 m	15,80 m
200 m	23,38 s	26,10 s	22,56 s
скок удаљ	6,85 m	5,80 m	7,27 m
бацање копља	47,98 m	42,00 m	45,66 m
800 m	2 min 12,56 s	2 min 14,04 s	2 min 8,51 s
укупно	7032	5618	7291

1. Која од три такмичарке има најслабији резултат у дисциплини трчање на 100 m са препонама?

_____

2. У којим дисциплинама Џеки Џојнер-Керси има боље резултате од Каролине Клифт?

_____

3. За колико метара је Џеки Џојнер-Керси бацила куглу даље од Марије Михајлове? Заокружи слово испред тачног одговора.

а) 5 m **б)** 4, 17 **в)** 1, 74 **г)** 4, 71

4. За колико секунди се разликује резултат Марије Михајлове од резултата Каролине Клифт у трци на 200 m. Обој поље са тачним одговором.

23 s	32 s	пола минута	цео минут

5. Колико још метара треба да баци копље Марија Михајлова да сустигне Џеки Џојнер-Керси? Упиши знак + у поље поред тачног одговора.

366 m ☐ 3, 66 dm ☐ 36, 6 dm ☐ 6, 33 m ☐

6. Наведи имена такмичарки од најбрже до најспорије у трци на 800 m.

_____

_____

_____

7. Колико укупно бодова недостаје Марији Михајловој да би сустигла Каролину Клифт?

_____

8. У којим дисциплинама Каролина Клифт има боље резултате од Џеки Џојнер-Керси? Заокружи тачан одговор.

бацање копља и скок увис скок увис и бацање кугле

трчање на 200 m и скок удаљ

9. Напиши имена три спортискиње којима се дивиш. Наведи и којим се спортовима баве.

_____

_____

_____

Пред тобом се налази текст који је састављен од наслова текстова које смо радили у 4. разреду. Пажљиво прочитај, а затим одговори на питања.

Наша прича

Пипи Дуга Чарапа је кренула на Чаробно путовање. Ставила је Очаране наочаре и понела Књигу за Марка. Стално је размишљала о Мартиној великој загонетној авантури, о Босоногом и небу и Пепељуги које ће упознати. Желела је да што пре прођу Два мраза и Зима јер Кад пролеће дође, олистаће Стефаново дрво. Тада ће моћи да гледа Позориште на небу и да пева Космонаутску песму. Ветар и сунце ће јој помоћи да њено Детективско срце пронађе Прву љубав, која ће јој певати Песму о цвету.

Кад би мени дали, ја бих посетила Милоша у Латинима, а на одласку бих махнула Завичају. Зато, Дај ми крила један круг да видим шта раде Међед, свиња и лисица, да обиђем Најбоље задужбине и да као гост на Женидби врапца Подунавца седим поред Стаклареве љубави!

После дођите код мене на Славу да вам детаљно испричам све своје авантуре!

1. У тексту пронађи и подвуци све наслове песама, прича, романа које препознајеш, а које смо радили у 4. разреду.

2. Препиши штампаним словима ћирилице наслове књижевних дела у којима се помињу годишња доба и различите временске прилике.

_____

3. Ко је аутор приповетке „Стефаново дрво”?

_____

4. О ком владару је реч у приповеци „Стефаново дрво”?

_____

5. Наведи три наслова књижевних дела и имена њихових аутора, а да то нису дела Светлане Велмар-Јанковић.

_____

_____

_____

6. Напиши наслове три народне приче/песме које смо учили у 4. разреду.

_____

_____

_____

7. Како гласи наслов легенде о Растку Немањићу? Напиши га.

_____

8. Коју народну шаљиву песму смо учили у 4. разреду? Напиши њен наслов.

_____

9. Пронађи наслове текстова који садрже бројеве. Одреди који садржи редни, а који основни број. Наслове напиши тако што ћеш уместо речи написати бројеве.

_____

_____

_____

10. Препиши штампаним словима ћирилице све властите именице из наслова књижевних дела.

_____

_____

11. Напиши присвојне придеве изведене од властитих именица који се налазе у насловима књижевних дела из текста.

_____

_____

12. Пронађи наслов дела који садржи именицу у множини у коју се сакрио један математички појам из геометрије. Препиши га штампаним словима ћирилице и подвуци скривени појам.

_____

13. Напиши наслов дела који садржи називе животиња, а затим одреди врсту и подврсту тих речи.

_____

_____

14. Напиши наслов песме, приче или романа који ти се највише допао. Напиши ко је аутор дела и објасни зашто ти је баш то дело омиљено.

_____

_____

_____

_____